

DOMOLJUB

ŠTEV. 15.

V LJUBLJANI, DNE 15 APRILA 1931

LETO 44

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izlaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba«, naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljuba« v Ljubljani.

Ljubezen do domovine

I.

Se živimo pod vtišom pisma, ki so ga pisali naši škofje svojim vernikom. In ne samo mi, tudi zunanji svet piše o tem pomembnem pismu. Zatirani narodi po svoje, pošteni in pravični narodi jim pritrjujejo; tisti, ki je prizadet pa seveda spet — po svoje. Zaveda se svoje krivde, pa ga je sram, da bi jo priznal. Zato vpije, zalo se zvija in od tod izvira tudi njegov hin iz preteklega tedna: Sivolasemu nadškofu dr. Jegliču je zaprl pot do nadškofa v Gorici, ki je te dni praznoval petindvajsetletnico škofovanja. S tem dejanjem je krivce samega sebe pred vsem svetom udaril po zobeh. Kdor je pošten, se mu ni treba prikrivati in se mu ni treba bati nadškofa garolenškega — moža, ki uživa svoj pokoj v Gornjem gradu in se v zgodovinski potek sedanjih dogodkov prav nič ne vtika...

Pismo naših višjih pastirjev, dogodek z nadškofom Jegličem in pa še en drug dogodek, ki naj ga koj omenim: vse to mi je porinilo pero v roke in me je pripravilo do tega, da vam hočem malo, pa čisto po domače, pokramljati o ljubezni do domovine.

Navzoč sem bil na večjem uradnem sestanku. In tako je višji državni uradnik izrekel besedo, ki me je zelo zapekla. »Naš narod,« tako je ta mož govoril, »je premalo domoljubno vzgojen. Šele rod, ki bo izšel iz sedanjih šol, bo vedel prav ceniti svojo domovino. Naše vrlo, z domovinskim ognjem pregreto učitelstvo ga bo šele navdušilo za svoj narod in mu dalo tisto ljubezen, ki bi jo moral že davno imeti.«

Recimo, da so te besede vsaj deloma resnične. Mi, kar nas je živeło bolj v središču dravske banovine, smo bili morebiti včasih res bolj hladni za domovinsko ljubezen. S preveč poželjivim očesom smo gledali v tujino, le tam smo videli ves blagor in vso srečo, doma nam je bilo vse premajhno, vse pre-skromno, vse preozko in pretesno. Ali našim rojakom, ki so živeli v vednih bojih za svoj dom, za svoj jezik in za svojo vero, naj si bo to na Gorškem, v Istri, na Koroškem ali na Štajerskem, pa kaj takega nikdar ne moremo očitati. Bilo bi greh...

Resnica pa bo, da se je pri nas o ljubezni do domovine premalo govorilo, pre-

malo pisalo in tudi premalo delalo. Slovensko-nemška liberalna zveza bo še dolgo časa črna pika v naši narodnostni zgodovini. Naj bodo njeni očetje še tako navdušeni Slovenci in Slovani, tega madeža jim nobena zgodovina ne bo mogla zabrisati.

Resnica je tudi, da so mnogi važni spisi o domovinski ljubezni našemu ljudstvu komaj dostopni. Mnogo je pisal o ljubezni do domovine pokojni škof Slomšek. Naj koj tukaj zapišem nekaj njegovih besedi!

Materinski jezik je najdražja dota, ki smo jo dobili od svojih starih; skrbno smo dolžni, ohraniti, olupčati in zapustiti svojim mlajšim... Kdor svoj materinski slovenski jezik pozabi, svoj talent malopridno zakopije; Bog bo enkrat terjel in vsi zaničevalci svojega poštenega jezika bodo potisnjeni v vnanjo temo; Bog ljubi lepi in pošteni slovenski materinski jezik, s katerim sem prvič klical svojo ljubeznivo mamo in dobrega ateja, v katerem so me moja mati učili spoznavati Boga, v katerem sem prvič častil svojega Stvarnika! Tebe hočem kakor najdražji spomin svojih staršev hvaležno spoštovati in ohraniti, za tvojo čast in lepoto po pameti skrbeti, kolikor premorem; v slovenskem jeziku do svoje poslednje ure najrajši Boga hvaliti; v slovenskem jeziku najrajši učiti svoje ljube brate in sestre Slovence in želim kakor hvaležni sin svoje ljube matere, da kakor je moja prva beseda slovenska bila, naj tudi moja poslednja beseda slovenska bo.

Bridko se je ta dobri mož pritoževal zoper grdo navado nekaterih Slovencev, ki se sramujejo svojega rodu in svojega jezika in niti odgovarjati nočejo v domačem jeziku, ako jih je v njem nagovoril. »O nikar! tega!« je klical. »Ljubite svoj rod, spoštujte svoj jezik! Za čast svojega jezika pošten mož bolj skrbi kakor pošten ženin za čast in za poštenje svoje neveste. Pred Bogom ni razločka med Nemcem in med Slovencem, vse ima za ljubo, ki njemu zvesto služi.«

Vrstnik Slomšek, pesnik Prešeren, se tudi v svojih poezijah nikdar ni mogel otresti skeleče misli, da Slovenec mile ne ljubi matere, vanj upajoče in v svojem »Krstu pri Savici« se bridko pritožuje, da Slovenec že mori Slovence brata — kako

strašna slepota je človeka! Besede, ki niso nič manj veljavne za Črtomirove čase kakor za sedanjo dobo. Samo spomnimo se na nekatere lažnive ovadbe zoper lastne rojake tako v nekdanjih avstrijskih kakor v sedanjih jugoslovanskih časih! Nič se ne čutim, če pripisujejo enemu sedanjih ministrov značilne besede, da v Belgradu že dolgo časa premišlujejo, kam bi postavili arhiv — posebno shrambo, kamor bi shranjevali vse brezštevne ovadbe, ki prihajajo iz Dravske banovine v kraljevo prestolico. In recimo: nemalokrat tudi brezpomembne ovadbe. Smeti, za kakršne se pameten človek niti ne zmeni ne.

Prav tako so širšim plastem našega ljudstva nedostopni spisi dr. Antona Mahničarja, ki je tudi obravnaval stvarno domovinske ljubezni. In še več. Ni samo pisal o ljubezni do domovine; ljubezen do domovine je bila tudi njegova smrt. Nikdar ne bo pozabljeno zahrbtno vedenje tistega naroda, ki je z zvijačo spravil sivolasega škofa na ladjo in ga je odpeljal v pregnanstvo v Italijo samo za to, ker ni ustregel zahteva poveljujočega italijanskega generala, da bi odpravil staroslovenščino iz cerkve. V pregnanstvu si je mož nakopal bolezen, ki je imela za posledico smrt.

Naj naveden še nekaj besedi tega odličnega sina našega naroda!

»Prav in pohvalno je tedaj, da se veselimo radi lepega in dobrega, katero se resnično nahaja v našem narodu, da so srečne čutimo, ker smo njega sinovi. Prav je in samo na sebi razumljivo, in nihče, ki prav misli, se ne bo ob to spotikal, da se rajši poslužujemo materinega jezika nego tujega, da ta jezik gojimo, da želimo, naj bi ga spoštovali in po vrednosti cenili tudi tisti, ki govore drug jezik; kajti materin jezik ima za vsakega človeka poseben mik in dobrodejno vpliva tudi na trdosrčne značaje. Kako hitro so se potražili pobesnili Judje, ki so žagali Pavla usmrtiti, ko so slišali, da je Pavel jel govoriti o njih jeziku! Tudi je prav, da, dolžnost, da pospešujemo z vsemi dovoljenimi sredstvi narodovo blaginjo, kajti prav v tem se kaže ljubezen in hvaležnost do naroda.«

Naj te vrstice zadostujejo, da pokažemo svetu, da imamo in smo imeli mnogo vzornih učiteljev in voditeljev, ki so nas vpejvali v kraljestvo domovinske ljubezni. Ob blaženem spominu teh in drugih

PO SVETU

Katoliška cerkev

s Ko je iskal duše za Kristusa. V Borchu pri Essenu na Nemškem živi v mali hišici ločen od ostalega sveta salezijanski pater, ki se je pri strežbi gobavcev v Kolumbiji sam okužil in obolel. K njemu prihajajo samo tri osebe: zdravnik, dušni vodnik in strežnica, ki se je za to službo prostovoljno javila. Pater je prebil že dve leti v izolirani baraki hamburškega zavoda za gobovo bolezen. Sedaj so oblasti salezijanci dovolile, da gobavega patra sami negujejo v posebni, ločeni hiši.

Italija

s Ali so možgi taki dogodki v pravni državi. Obletnica fašističnega prevzema vlade se je praznovala v Idriji za vso Gorisko deželo 22. marca. Zbralo se je kakih 1500 fašistov. Pokrajinski fašistični tajnik Avenanti je imel srdit govor, ki so ga listi objavili. Ni pa le v besedah grozil Slovenem. Njegovi četaši so s puškami ustrelili proti župnišču, kjer stanuje častiljivi zlatomašnik Mihael Arko. Policijska komisija je našla izstrelke v leseni oknici župnišča. V neki gostilni so domači idrijski četaši med sabo slovensko govorili. Drugi fašisti so jih zato pretepli. Nekaterim trgovcem so pobrali in poškodovali napise. — V Gorici so se fašisti po svoje pripravili za »spravni dan«. Prejšnjo noč so Avenantijevi četaši po mestu uničevali in odnašali napise slovenskih trgovcev in obrtnikov. Pripomniti je, da napisi itak ne smejo biti slovenski, le trgovčev ime še more nositi znake prepovedanega jezika. Tem znakom so napovedali vojno, ali pa sploh napisom prično slovenskih hiš. V ulici Carducci so Martinu Suligoju odpraskali zadnji »je«, tako da je ostal Suligo. Jakobu Suligoju v isti ulici so razbili leseno tablo. Klavornik na Kovnu so odbili »K«; ostalo je zapisano —lavore. Na Travniku so razbili pol tabele Katoliške knjigarnice. Pri krojaču Pahorju so se znosili na leseni tabli nad črko »he«, zelezni izvesek pa enostavno ukradli. Frao Zvonig v ulici Carducci je izgubil zadnji »g«. Reščica na Kovnu niso mogli »popraviti«, zato so celo ime razpraskali, podobno pri Kamensku. Advokatu Stojanu Brajši so odnesli tablo in pokvarili zvonec pri vratih. Kozmanu in Rašetu so odnesli tablo. Čermelj na Kovnu je izgubil »Č« in »j«, ostal je »ermel«. Ild. Ild.

s Mučenje v policijskih zaporih v Rimu. Pod tem naslovom prinaša dunajski časopis »Arbeiter Zeitung« podrobnosti o mučenju zaprtih v policijskih zaporih v Rimu. Mučeni so italijanski književniki, pa tudi jugoslovanski politični kaznjenci. List piše, da so zaprtim zabijali žebelje pod noht in v noge. Strašno je vse to, vendar nas navdaja upanje, da trpljenje in kri naših mučnikov ne bosta zastoj.

mož, ki so nam vcepili v srca blagodejne nauke domovinske ljubezni hočemo tudi mi vstopiti v šolo te plemenite ljubezni, da bomo mi in naši nasledniki narod poštenjakov, da bomo narod vrlih mož.

s Župnika so pretepli. V Brancu na Vipavskem je bila na praznik sv. Jožefa običajna »šagra« (proščenje). Zvonovi so slovesno pritrkavali. Eksaltirani fašisti so vzeli to za demonstracijo solidarnosti z jugoslovanskimi molitvami v smislu okrožnice jugoslovanskih škofov. Zato so branciškega župnika na samotni cesti napadli in pretepli, čeprav je na njihovo vprašanje pojasnil, zakaj se je na praznik sv. Jožefa pritrkavalo.

s Ker se je udeležil nadškofove proslave. Župnika Edkota Ferjančiča so fašisti na povratku iz Gorice, kjer je prisostvoval proslavi nadškofovega jubileja, napadli in pretepli.

Rumunija

s Na robu prepada? Odkar je spustil po prihodu kralja Karla voditelj romunske kmetijske stranke državno krmilo iz rok, čujemo venomer, da v Rumuniji ni vse tako, kot bi bilo lahko. Dosedanja vlada je podala ostavko in kralj Karol je pozval romunskega poslanika v Londonu, Titulescu, da sestavi vlado vseh strank. Ker ni verjetno, da bi se Titulescu posrečila sestava trajne parlamentarne vlade, je pričakovati, da zavlada v doglednem času tudi v Rumuniji v tej ali oni obliki samodržniška vlada. Za uresničenje takega načrta pa je potrebno, da se razširja med narodom misel, in sicer neverjetna misel, da je Rumunija na robu prepada in da jo more rešiti samo — absolutizem.

Čehoslovaška

s Ko je opazoval lunin mrk. Dne 2. aprila smo videli pri nas lunin mrk. Svede so se tudi na Češkem zanimali za to nebesno prikazen. V Brnu je pri opazovanju luninega mrka padel neki 70letni trgovec raz četrto nadstropje na ulico in pokopal pod seboj dva dijaka, ki sta opazovala luno pred dotično hišo. Trgovec je v bolnišnici podlegel poškodbam, eden izmed dijakov je bil težko, drugi pa lahko ranjen.

Madžarska

s Brezvršnemu kapitalizmu na uho. Katoliški časopis »Magyar Kultúra« je v svoji zadnji številki priobčil zanimiv članek patra Eleméra Csabassya. Priznani socialni delavec zahteva v svoji razpravi bolj odločno socialno politiko in več načelnega zanimanja za socialna vprašanja, ki vstajajo. Tako pravi med drugim, da delavec nima samo neoporekljive pravice, ampak naravnost dolžnost zahtevati za se in za vse člane svoje družine človeka vredno življenje. Kristus ni kakšna španska stena, za katero bi se radi skrivali bogati, karteli, trusti, borze in banke in odkoder bi izkoriščevali revne. To so znane resnice, ki izvirajo iz evangelija samega, toda svet kljub vsem izkustvom in prebradkim razočaranjem še noče izpregledati. Naša sodobna družba noče videti znake nereda, ki se približuje in v katerem upajo reveži, ki so vsled svoje bede prišli ob vsako vero, najti izenačenje pravice. Kapitalizem se brani ne samo vseh pravnih, ampak tudi gospodarskih preuredb, ki so potrebne, ako si hoče človeški rod prilagoditi gro-

zote bližajočega se komunizma. Če bo to še naprej trajalo in če kapitalizem na noben način ne bo hotel razumeti svojih socialnih dolžnosti, bo povzročil vesoljni potop neizmerne socialne revolucije, v kateri bo utonil.

Francija

s Kolonialna razstava v Parizu bo otvorjena s 1. majem in je njena doba določena zaenkrat na šest mesecev. Ob tej priliki je ukrenila francoska vlada nekaj prav posebnega in je odpravila običajni vizum za inozemce za ves čas razstave. Seveda čisto brez nadzorstva ne bo šlo. Vsakdo, ki bo prekoračil mejo, se bo moral izkazati kdo je s potrdilom, izdanim od domačih uradov in opremljenim z žigom pristojnega francoskega konzulata. Če te odredbe sicer še ne ustvarjajo predvojne stanja, pomenijo vendarle veliko olajšavo, že zato, ker ni nikakršnih pristojbinskih stroškov več.

Indija

s Popolno neodvisnost Indije zahteva indijski kongres v armadnih, finančnih in zunanjepolitičnih zadevah. Zahtevajo tudi, da zniža Anglija vojaške izdatke za Indijo za 50% in da dovoli Indijcem nošenje orožja. Sploh hočejo Indijci popolno socialno in trgovsko enakopravnost z indijskimi Angleži, ki so bili deležni doslej protekcije (izredne naklonjenosti oblasti) v vsakem oziru.

Španija

s Španci so za republiko, tako so pokazale volitve preteklo nedeljo. Kraljevi pristaši so dobili veliko manj glasov kot republikanci. Listi pišejo, da bo kralj Alfonso odstopil. Izid teh volitev je izraz ljudske nejevolje zaradi dolgoletne diktature, ki je bila do nedavnega v tej državi.

Drobne novice

750 milijonov dolarjev primanjkljaja kaže proračun Združenih držav Amerike. E, ga bodo že kako pokrili!

Peljski premož je začel konkurirati angleškemu tudi v Španiji.

Uvz ruskega lesa je prepovedala vlada v Kanadi. Se boje konkurence.

Voditelji Zveze avstrijskih industrijcev so se izjavili proti carinski zvezi med Avstrijo in Nemčijo.

Ogrski dijaki hočejo izključiti iz družabnega občevarja vsa dekleta, ki se bodo udeleževala lepotnih tekmovanj.

Plačila je ustavila Handlova banka eden največjih tovrstnih zavodov na Poljskem.

Revolucija je izbruhnila na portugalskih otokih Azorih. Vojaštvo, ki naj bi šlo krotiti upornike, se je uprlo.

Avstrija je odpovedala trgovinsko pogodbo Jugoslaviji in Madžarski.

Ze dve leti ni nihče umrl v italijanski vasi Somana, ki šteje 500 duš.

n Občni zbor Osrednje protituberkulozne lig v Ljubljani se vrši v nedeljo, dne 10. aprila ob 9.30 uri v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev na Miklošičevi cesti. Na dnevnem redu je poleg rednih društvenih poročil tudi predavanje g. dr. Franca Debeveca o zanimivi temi: Skrita tuberkulozna obolenja.

Ga. Helena Raver praznuje te dni pri svoji hčerki v Dravljah svoj 80. rojstni dan. Na mloga leta!

G. Frane Kotnik iz Guštanja, vnet delavec za naše ljudstvo in prijatelj naših listov je 13. aprila v Ljubljani umrl.

Ana Rojko služi že 50 let nepretrgoma pri gospoj Ottiliji Škrabarjevi v Ptuju. Zvesti in pridni Aneti želimo še mnogo srečnih let!

Fantje v Brukih pri Cerkljah na Gorenjskem sekajo pirne.

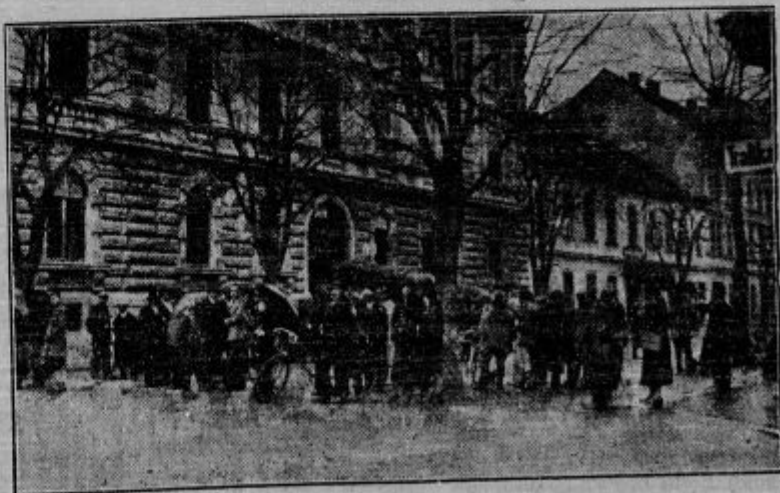

Novi vojni minister gen. Dragomir Stojanović.

✂ V VSAKO HISO »DOMOLJUBA«! ✂

»Mis Nemčijac med kravami je tale liska, ki je dala svojemu gospodarju v enem letu deset tisoč petsto litrov mleka. Mleko je imelo 5.16% maščoba

Radovedneži se zbirajo pred orožniško postajo v Mariboru, kjer zaslišujejo zverinskega morilca Mohorka, ki je o Veliki noči umoril 5 oseb.

KAJ JE NOVEGA

Zahvala

6. aprila, na velikonočni ponedeljek zvečer ob 9 mi je požar uničil hišo, hlev in svišli. Ker sem že nad 30 let zvesta naročnica »Domoljuba«, sem se po nasvetu drugih 7. aprila v svoji veliki nesreči obrnila na upravo »Domoljuba« s prošnjo za pomoč, kakor je bila ista javno obljubljena za slučaj požara ponesrečencem, ki so naročniki lista in imajo naročnino v redu plačano. Tri dni potem, 10. aprila, sem že prejela od uprave »Domoljuba« izplačenih dva tisoč dinarjev. Za tako izredno dejanske pomoči izrekom upravi tega izvrstnega lista svojo najpriširnejšo zahvalo.

Marija Kvas,
Domžale, Ljubljanska cesta 3.

d 50let že služi neprestano v isti hiši. Služabnici je ime Ana Rojko, gospodinja pa Ottilija Skrabar v Pljuju. Častitamo obema, Rajkovi pa želimo še posebej mnogo srečnih let!

d Kako se odmerja kuluk? Gre za edkupnino od kuluka in za vprašanje, kako naj se ta edkupnina odmerja: ali samo od osnovnega davka ali pa od osnovnega in dopolnilnega davka skupaj. To vprašanje je rešila lanska uprava v Ljubljani z odločbo z dne 21. marca t. l. št. 136-193, v kateri je določila, da se sme kuluk odmeriti samo od osnovnega davka, ne pa tudi od dopolnilnega ali 30dstotnega davka na nove zgradbe.

d Osem milijonov dinarjev je določenih v našem državnem proračunu za leto 1931-32 za Školo. Tudi pesemne banovine so v ta namen veliko prispevale.

d Škorej tri milijone Din čistega dobička izkazuje za leto 1930 tovarna vžigalica v Orleku.

d Zopet je ustavljeno delo v trbavelskih rudnikih in sicer za nedoločen čas.

d Školska društva se prosia počitnice. Tako zavkazuje zakon, ki ga je pretekli teden na predlog predsednika ministrskega sveta predpisal Njegovega Vel. kralja Aleksander.

d Okoli 28.000 Din so nabrali v Mariboru za cerkev v Hrastniku rudarji. Dosedaj je nabranih za cmenjeno hišo božjo okrog 200.000 Din.

d Oddaja zgradbe poduradniške stanovanjske hiše se bo vršila 16. aprila pri gradbenem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani. Kdaj pridejo pa zaloški barakarji do človeka vrednih stanovalj?

d Družine z 9 ali več živimi otroci so oproščene vseh davkov, plačevati pa morajo vendar davek na poslovni promet in kuluk, ker se poslednji dve dajati ne računata med neposredne davke.

d Prvi transport delavcev iz Medjimurja je odšel te dni v Nemčijo. Preteklo leto so zaslužili naši delavci v Nemčiji nad 25 milijonov Din.

Združeno papirnice v Vevčah in Goricanah bodo iz čistega dobička v znesku 2.750.000 Din izplačale 8 odstotkov dividende. (Dobiček, ki se razdeli med delničarje!)

d Oglikov kisik zadušil 8 glav živine. V vasi Cirkno n. Sv. Križem pri Litiji, občina Moravče, se je zadušilo v hlevu posestnika Antona Perkota kar 8 glav goveje živine in sicer 6 krav in volov ter 2 teleti. Škodo so ocenili na 22.000 Din. Do te, v naših krajih pač izredne nesreče, je prišlo radi tega, ker je Petkova žena zvečer v hlevu naložila v peč drv ter zakurila, da ne bi bilo premrzlo živini. Potem je šla počivat v hišo. Njen mož Anton Perko se je mudil v vinogradu ter se pozno v noč vrnil domov. Takoj je opazil, da se iz hleva vali dim, nakar je prebudil domače, ki so v naglici pogasili tleče tramovje. Na nepojasnjen način je iz železne peči preskočila iskra na mokro tramovje in na hlevska vrata, ki se pa radi vlage niso vnela, pač pa le pričela tleti, nakar je dim kakor tudi iz peči uhajajoči oglikov kisik zadušil 8 glav živine.

d Krematorij. Pri skibi za javno higijeno v Ljubljani je ugotoviti, da v našem mestu nujno prinašajo krematorij za mrljovino. Mestni fizikat že več let prejema priložbe zaradi nezmožnega vnanja in notranja, ki ga povzroča kraj v Mesincem legu, kjer zakopava mestni konjač mrljovino. Te priložbe pa so vredne uvaževanja vsaj sedaj, ker se okoli tega krta zidajo nove vile. Prebivalec teh pa seveda ni prijeten nezmožni smrad in pa mrljes. Kraj sam pa je precej mrljoven, tako da globlji zakopavanje spleh ni možno. Zaradi tega črta tudi nevarnost kužnih bolezni v okolici. Zaradi tega je mestni fizikat izdelal predlog o-zgradbi krematorija (sežigalnice) mrljovine. Ni misliti namreč, da bi se mogel našti v območju mesta velik prostor za polnjenje mrljovine, razen v Mesincem legu ali na barju. Tam pa to zaradi mrljivosti ni primerno. Modern, za naše primeren krematorij bi veljal okoli 250.000 Din. Krematorij bi se delno sam vzdrževal iz dohodkov na prodane odpadke. — Če se bo v ljubljanskem krematoriju za mrljovino upelnilo lahko tudi truplo kakšnega evolucionjaka, nam pa še ni znano.

d Nočemo tako jugoslovenščine. V nekem hrvaškem listu čitam: Preseljenje u i izvan grada sa Möbelwagenem itd.

d Na morje! Tako radi govorimo o našem morju in marsikdo bi res rad šel na morje, vsaj pogledat ga. Pa mu ni mogoče, ker gre takale stvar takoj v »jurje«. »Jadranska Straža« v Ljubljani prav dobro ve za vse te reči, pa ti nudi potovanje po morju za 850 Din. Za ta denar se pelješ z vlakom (posebni vagoni II. razreda) iz Ljubljane do Sušaka. Iz Sušaka s salonekim parnikom »Triglav« v kraje: Omišalj—Nji-

vice — Malinska — Glavotok — Krk (na otoku Krku) — Aleksandrovo — otočje Košljun — otok in mesto Rab (krona in glava sv. Kristofa) — Baska — Senj — Novi — Selce — Crikvenica — Kraljevica — Bakarac — Bakar — Sušak. Za 850 Din pa se ne boš samo vozil; v tej svoti je tudi vsa hrana (trikrat do petkrat na dan) za vse dni od 23. maja (sobota) do 26. maja (torek), avtobusi, napitnina in prenočišče. Ker so takrat ravno binkoštni prazniki, ne zamudiš dosti na času in še Trsat lahko obiščeš, kjer bo na praznik ob tri četrti na 10 sv. maša. Prijaviti se je treba pa do 5. maja in vso svoto naenkrat plačati. Vsa pojasnila glede izleta daje radevolje gosp. prof. Fr. Sič, Ljubljana, Vogelna ul. 3.

d Viseko pospeševanje konjereje. Minister za kmetijstvo je nakazal centrali jugoslovanskih konjerejskih društev v Pljuju 100.000 Din podpore.

d Vinogradnikom. 5. redni letni občni zbor Vinarskega društva za dravsko banovino v Mariboru, 3. vinarski kongres in 7. banovinska vinska razstava z vinskim sejmom, ki se bodo vršili 9., 10., 11. in 12. maja t. l. v Mariboru. — Generalno ravnanje državnih železnic, komercialni oddelk, v Belgradu je z naredbo z dne 24. marca 1931 G. D. br. 25-103-31 odobrilo polovični popust vozne cene za obiskovalce I. banovinske vinske razstave in sejma, ki bo od 10. do 12. maja 1931 v Mariboru. Polovični popust voznih cen velja od 6. do 16. maja za vse vlake jugoslovanskih železnic, izvzemši S.O.E. Legitimacije za polovično vožnjo se dobe pri Vinarskem društvu za dravsko banovino v Mariboru. Naročilom legitimacij je pridejati po 2 Din v znamkah za vsako legitimacijo. Za razstavne predmete velja popust, predviden v tarifi del II., odsek B. XIII.

d Predor pod Ivanovim sedlom (med Sarajevom in Mostarom) je bil izročen prometu 9. aprila. Je dolg 3233 in je stal 52 milijonov Din. Z zgradbo so pričeli leta 1926.

d 241.636 prebivalcev ima po zadnjem ljudskem štetju naš prestolni Belgrad.

d Nemški industriji pridejo v Zagreb dne 1. maja. Stopili bodo v neposredno mero z našimi poljedelskimi krogi.

d Nova tovarna za blago bo začela v kratkem obratovati v Studencih pri Mariboru. Bo izdelovala cefirno blago.

d Še ena tovarna in sicer za konoplje, združena s strokovno šolo je bila z državno pomočjo ustanovljena v Bačkem Petrovcu.

d Pevska zveza se je preselila v Rokodelski dom, Komenskega ulica 12. Prosim, vse dopise, ki so namenjeni njej ali uredništvu ali upravi Pevske, na novi naslov! — »Pevce« št. 1-4 letošnjega letnika izide v prihodnjih dneh. Opozorjamo že dnevnanj vse zbornice, ki bodo našli v tej številki neobhodno potrebna navodila za plačevanje tantiem. Zakon o zaščiti avtorskega prava se izvaja. Kdor si ne bo nanj oziral, bo kazni britko občutil. Odbor.

Drago Gorup & Co.

KONFEKCIJSKA TRGOVINA
Miklošičeva cesta št. 16/1
nudi novosti v
DAMSKIH PLAŠČIH, OBLEKAH in
POVRŠNIKIH za GOSPODE
NAJCENEJE

VEDNO ZADOVOLJNI

boste z Vašim perilom, ako ga perete po preizkušeni Schichtovi metodi. To se pravi: zvečer z Žensko hvalo namočiti — s tem nesnaga popušča, zjutraj s Schichtovim terpentinovim milom enkrat izkuhati — s tem se nesnaga odstrani.

TO JE CELO DELO PRI SCHICHTOVI METODI

V ministstvu za šume in rude izdelujejo predlog v svrhu izpremembe § 31 zakona o šumah. S te izpremembo bodo omogočili, da bo narod dobival brezplačno potrebni les v primeru večjih neugod, kakor so povodenj potres, cegenj itd.

d Pogodba s Čehoslovaško. O tej pogodbi je izjavil trgovinski minister o. Juraj Demetrovič med drugim sledeče: Glede onega, na kar smo pristali Čehoslovaški, naj omenim, da smo dosegli znižanje carin za sledeče poljedelske pridelke: sveže grozdje, sveže slive, jabolka, salame in druga. Popolnoma je ukinjena carina na suhe slive preko 50 kg, na suha jabolka in kruške, kot tudi na hrastov izvleček. Razen tega so urejene carine na govedo, konje, vino, hmelj, slivovko, zelenjavo itd. V korist Čehoslovaške smo zmanjšali naše carine na značilne čehoslovaške proizvode, kakor: pivo, cenejše vrste tkanin, porcelan in njegove izdelke, stekleno posodo, glasbene instrumente in druge izdelke.

d Velik mlin je zgorel v Šmatevžu pri Gomilskem. Je bil last g. Dobnika iz Dobrovelj. Škode preko 200.000 Din.

d Mučenik. Dne 10. aprila je umrl na Stoki gori, fara Skocijan pri Turjaku, g. Anton Gruden, stari oče ugledne kršćanske rodbine, v starosti 78 let. Bil je na postelji stalno 41 let in trpel silne bolečine. 12 let je iskal pomoč pri zdravnikih in po bolnicah. Ko so zdravniki ugotovili, da je vse zdaviljenje brezuspešno, se je udal v božjo voljo in skozi mnoga leta prosil Boga, da ga reši. Pogostokrat je bil previden s sv. zakramenti in veliki petek pa zadnjikrat. Najlepše pripravljen se je preselil kot pravi mučenec v večnost! Večna luč naj mu sveti!

d V dimu se je zadušil. Oni dan se je bliskoma po Črnučah pri Ljubljani raznesla novica, da so našli starega Preskarja mrtvega v hiši za pečjo, kjer se je zadušil v dimu. Starček, 84 letni Peter Dobrave je prebival v hiši sam. Kakor so pokazala znamenja, ki so jih našli davi v hiši, je mož snočil legel na peč, preganjal očelč s čas pipo tobaka. Medtem, ko je kadil, je zapal, žerjavica iz pipe je najbrže izpadla na peč ter vnela cunje. V izbi, ki je itak nizka, z lesenim stropom, je začel nastajati dim in plin, v katerem se je starček zadušil. Davi, ko je prišla dekla, da pomolze krave, je zastoj trkala na vrata. Potem je prišla še sosedica ter sta zdaj skupno začeli razbijati po vratih. Naposled

sta razbili v oknih stekla; iz sobe je začel siliti na prosto dušič dim. Ko se jima je naposled posrečilo vdreti v izbo, sta našli starčka na peči mrtvega.

d Ko je našel italijansko granato. V Bračeviču v Dalmaciji je neki kmet našel granato, ki jih je po italijanski zasledbi mnogo ostalo. Nesel jo je domov in se začel z njo igrati. Naenkrat je granata eksplodirala, mu izbila oko in ga nevarno ranila na glavi. Popolnoma pa je razmesarila njegovega enoletnega sinčka. Oba so v brezupnem stanju prepeljali v bolnišnico.

d V vodnjak je padel in utonil mizar-ski mojster Ivan Bött v Noršincih blizu Ljutomeru.

d Fantje so se po veselici in pijači stopili v Gabrju v Slov. Krajini. Eden izmed njih je na zadobljenih ranah že umrl v bolnišnici.

d Z nožem ga je zabodel v hrbet. V bosanski vasič Mostri je molil v tamošnji džamiji (turka cerkev) deček Pašić Sejfulah. Nenadoma je pristopil k njemu fant Meko Begić, ki je bil z njim v prepiru in ga zabodel z nožem v hrbet. Sejfulah je umrl, Begić pa so izročili sodišču.

d Alkohol jima je porinil sekiro v roke. Na Vrhovcu pri Zagrebu je prišlo do krvavega poboja med dvema pijancema. 36letni ključavničar Ivan Sleušić in 36letni delavec Andrija Štefančič sta popivala v Štefančičevem stanovanju. Ko sta bila že tako pijana, da sta komaj stala na nogah, sta se sprla in zgrabila vsak svojo sekiro. Obdelavala sta toliko časa drug drugega, da sta naposled oba obležala v krvi na tleh. Prepeljali so ju v bolnišnico, kjer pa se do sedaj še nista zavedla.

d Eden za drugim lezejo v past. V srbskem Kragujevcu je bila pretekli teden izročena okrožnemu sodišču roparska tolpa zloglasnega hajduka Života Lukića, ki je štela 17 članov. Tolpa je bila več let strah prebivalstva in ima na svoji vesti 31 umorov in ropov.

d Na dosmrtno ječo je bila obsojena pred sodiščem v Mariboru Amalija Znidar, ki je umorila svojega moža in zažgala njegovo truplo in hišo.

d Za 2500 Din mesa so odnesli neznanizni uzmoviči mariborskemu mesarju g. Josipu Trofeniku.

d Ivan Hribar iz Ihana, o katerem smo svoj čas poročali, da je hotel spraviti na drugi svet svojo ljubico Ivano Kavko, je

bil te dni obsojen pred malim senatom deželnega sodišča v Ljubljani radi poskušene umora na 10 let in 1 mesec težke ječe in na 62.190 Din plačila odškodnine Ivanki Kavki za bolniške stroške, bolničnine itd.

d Pri astmi in boleznih srca, bolečinah v prsih, pljučnih boleznih, škrofulozi in rahitisu, povečanju zaščitne žleze, tvorbi golše je velike važnosti ureditev delovanja črev z uporabo naravne »Franz-Josef« grenčice. Kliniki svetovnega slovesa so opazili pri jetičnih, da so s »Franz-Josef« vodo izginila zaprtja, ki se pokažejo v začetku bolezni, ne da bi se bila pojavila pričakovana diareja. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

n Dražbeni sklepi. Dne 10. maja ob 8 se bo vršila v župnišču na Trebelnem dražba, na kateri se bo oddala v delo poprava zvonikove strehe. — Stavbeni odbor na Trebelnem.

C. g. Anton Jamnik †

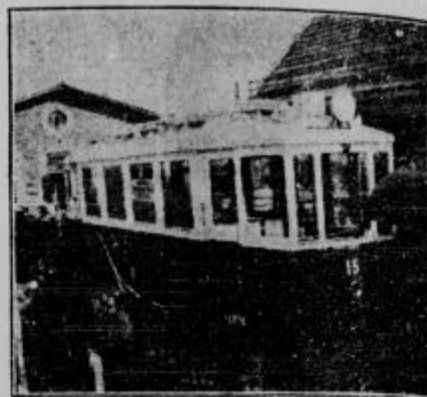
(Stara Loka)

Po veseli velikonočni aleluji so na veliko soboto zapeli prišarski zvonovi k pogrebu našega rojaka g. župnika v p. Antona Jamnika. Gospod je poklical k sebi zvestega služabnika, kojega življenje je bilo skozi vseh 82 let, ki jih je dočkal, usmerjeno po njegovih stopinjah. Zanj je deloval kot dušni pastir po hribovskih župnijah (Moravče, Selca, Sorica, Sela) dokler ga ni že v visoki starosti pripeljala pot zopet v domači kraj v zaslužni pokoj. Tu mu je božja Previdnost naložila težak križ. Vid mu je opešal, da skozi pet zadnjih let ni videl luči solca. Ko pa mu je odmrila luč oči, ni v njem zamrla duhovniška gorečnost. Popolnoma slepega je sleherni dan popeljal strežnik za roko pred oltar in kaj pogosto še celo na prižnico. Slep je oznanjal božjo besedo dušam, da vidijo... Cele ure je preklekal pred Najsvetejšim; najzvestejši spremljevalec skozi življenje noter do smrtne postelje mu je bil že ves obrabljjen rožni venec. Pri vseh naloženih križih pa je bil vedno veder, poln zdrave segavosti. Ako si ga vprašal, mu je li ku britko, ko nič ne vidi, si dobil kratek odgovor: Nič, saj sem v teku 75 let dovolj. Po vsej pravici je g. ž. kanonik Mrak ob odprtem grobu mogel nanj nasloviti besede: »Sel si od nas duhovnik sicer reven na častnem imetju, a bogat na dobrih delih sam s križem obložen, a v molitvi močan in otroško vdan v voljo božjo.« Pogreba, ki ga je vodil njegov sorodnik g. prošt Kalan, se je udeležilo lepo število duhovnikov in župljanov iz župnij v katerih je deloval. Bodi mu Gospod obilen plačnik. —

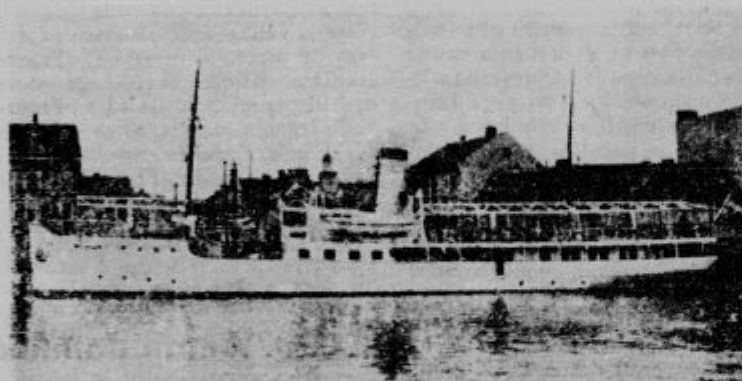
Pred kratkim časom so bila po g. načelniku loške sreake izpostave podeljena številnim Prišarscem odlikovanja. Med drugimi so bili odlikovani: staro-loški župan Anton Hafner, Franc Dolenc veletrgovca, Šmid Matej (p. d. Podlonkar) krojaški mojster, Ravninar Janez (p. d. Korošec), Franc Berčič (p. d. Bižar) krojaški mojster, Jože Vidmar (p. d. Cunjar) ševljarški mojster, Franc Pogačnik, mizar-ski mojster. Iskreno častilamo!

Portugalska je dežela revolucij, sedaj se gredo zopet revolucijo. Leva slika nam kaže sedanjega drž. predsednika Carmona, desna pa bivšega predsednika Machado, ki ga boče strnoglaviti!

Novi tramvaj v Ljubljani. Za novo progo ceste železnice Siska—Vič je mestna občina naročila lepe moderne vozove. Na sliki vidimo težaven povoz 10 ton težkega voza s postaje na tratinice ceste železnice.

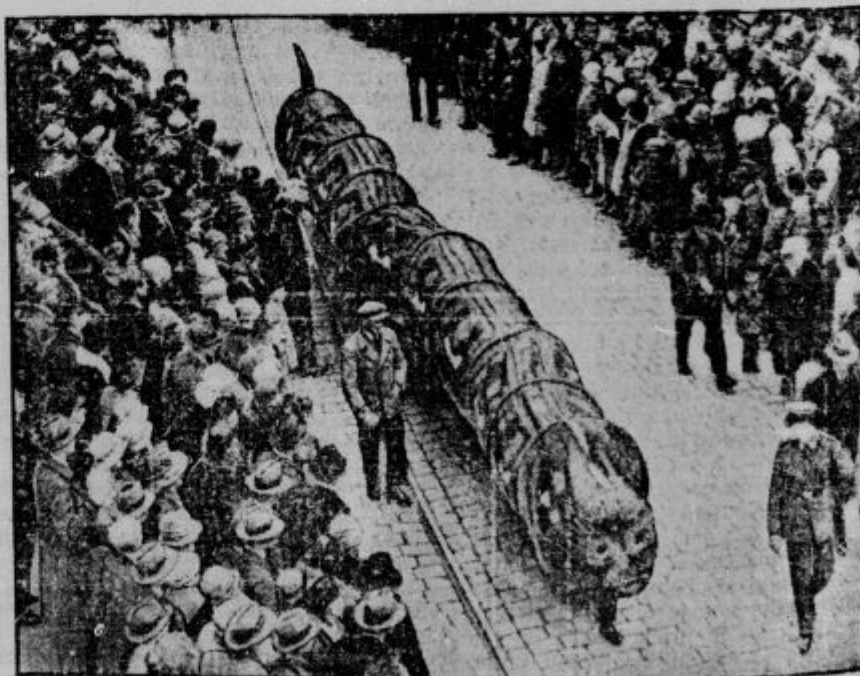
Novi pomorski parnik »Sipanc« je bil o Veliki noči spuščen v morje.

Pjatakov, voditelj ruske gospodarske delegacije, ki se v Berlinu pogaja z nemško industrio za nova naročila.

Ko so v Irboveljskem rudniku za pet dni ustavili vse delo. Kdo bo dal tej družini kruha?

Gosenica v Ameriki. Prireditev ob prihodu spomladi.

Življenje za življenje

(Roman.)

(Nadaljevanje.)

Izpraševal sem se, ali bom imel toliko moči, da prenesem ta razgovor z očimom. Zdelo se mi je, da bo ta razgovor podoben boju, ali spornosti tehniki, kjer zmaga tisti, kdor se bolj zbere. Jaz sem bil preveč občutljiv, zato je bila ta naloga zame težja, kakor bi pa bila za koga drugega. Če sem se samo spomnil, da bi to neuglavo biti res, so se mi prsti krčili in srce mi je močno utripalo.

Ampak to je bila prva prilika, ki se mi je, pomnila, da se posvetim svoji življenjski nalogi, da maščujem očetovo smrt. Vso svojo mladost sem se pripravljaval na to, zdaj sem se pa obotavljal.

A imel sem pomočnika, ki je bil močnejši kakor pa moje obotavljanje. To je bila očetova slika, ki je visela v moji sobi. Včasih sem se ponosno nenadoma zbudil iz težkih sanj. Prižgal sem svečo in sem šel gledat tisto sliko.

Oče je bil pred mano, kot da je živ, in tako sva si bila podobna! Saj sva bila eno in isto bitje praznoprav! Kako mi je bil v takih urah rajni oče blizu. Kako sem ga ljubil! Gledal sem to visoko čelo, te rjave oči, ta usta, ki so bila malo široka, to dolgo brado. Zlasti usta, ki so jih žrne brke skoraj docela pokrivala.

Ni bilo treba, da bi jih odprl in mi zaupil: »Andrej, Andrej, spominjaj se mene!«

Ne, nisem ga mogel pustiti tako, ne da bi poskusil vse, kar se le da, da ga maščujem.

Saj ni bilo treba dosti prenesti pri tem. Samo majhen razgovor, ki mi bo vse razjasnil.

Začel sem se natančno pripravljati na ta pogovor z očimom in po precej dolgem času pripravljanih in bojnih s samim seboj, sem nekoga popoldneva v začetku februarja potikal na vrata v ulici Latur.

Bil sem skoraj čisto prepričan, da dobim očima samega. Za mater sem vedel, da ta dan obdaja vedno pri gospe Bernardovi.

Bli je doma ta v resnici sam.

»Naprej, Andrej,« me je vzdolbuval no-manj glas, »bodi može!« Delo, ki sem ga zdaj moral izvršiti, mi je dajalo praznino.

Gospod Termond se je uahajal v delovni sobi. Ko sem vstopil, je sedel na nizkem naslanjaju blizu peči in kadil. Tudi on je imel izrazu, da je kadil naprej in naprej, ne da bi prenehal.

Razgledal sem se po sobi, kot da si hočem vtisniti v spomin vse predmete, ki sem jih videl okrog sebe.

Stisnila sva si roke, vsedel sem se na drugo stran peči in si prižgal cigareto. Potem sem mu dejal, kot da mi hočem pojasniti, zakaj sem prišel: »Ali mamc ni?«

»Kaj ti ni povedala zadnjič, da obeduje danes pri gospe Bernardovi?« Grede na neko slikarsko razstavo. Ali bi ji rad kaj povedal?

Te kratke besede so mi povedale, da se mu je moj obisk zdel nenavaden. Ali naj bom tega žalosten, ali vesel?

Videl sem, da ve, da sem prišel iz nekega posebnega vzroka. Začel sem se z njim pogovarjati čisto navadne reči, govoril sem o nekem slikarju. Priporočeval sem mu razne dogodke, ki sem jih doživel na potovanju v Španiji.

Odgovarjal mi je samo tako iz vkladnosti, to se je takoj videlo. Kadil je cigaro, brskal s kleščami po ognju, prijemal z ntimi kose kerjave, drugega za drugim.

Prsti so se mu tresli. To je bil edini znak

razburjenja, ki ga ni mogel zatajiti, in iz tega sem spoznal, da mu je moj obisk neprijeten kakor vedno.

Pogovarjal se je z mano vladno, s sladkim glasom, kakor da se je na to pripravil. Oči je upiral v ogenj. Videl sem samo pol njegovega obraza in ta polovica je kazala, da je neskončno truden. To trdnost sem poznal.

Gledal sem ta zasovraženi obraz in kar na lepem sem izustil tale stavek:

»Danes sem pa napravil zelo zanimiv obisk.«

»Vidiš, v tem sva si različna,« je odgovoril, »jaz sem pa jutro zabil s tem, da sem urejal svoja pisma.«

»Da,« sem nadaljeval, »zelo zanimiv obisk. Bil sem celi dve uri pri gospodu Masolu, preiskovalnem sodniku.«

Računal sem, da bo to ime napravilo nanj močan vtis. Saj mu je moralo poklicati v spomin preiskavo o skrivnostnem umoru v hotelu Lupitalu. Mišice v njegovem obrazu se niso prav nič zganile. Odložil je klešče, se nagnil nazaj na sedež in me raztreseno vprašal:

»Pri bivšem preiskovalnem sodniku? Kaj pa počne zdaj?«

Ali je bilo mogoče, da v resnici ni vedel, kje živi ta človek, katerega bi se moral prav za prav najbolj bati. Če bi bil kriv? Kako bi človek uganil, ali res ni vedel, ali se je pa samo delal, da ne ve. Past, ki sem mu jo bil nastavil, se mi je v hipu zazdelo otročja igra. Za hip sem pomislil... V slučaju, da ga zdaj stiska skrb in bojazen, da mu bife srce, da se izprašuje strahu: »Kaj hoče ta človek od mene?« — to bi bil razlog, da bi svoje razburjenje čim bolj skrival.

A proč s pomisleki. Začel sem in treba je bilo nadaljevati.

Gospod Masol je dvorni svetnik, sem odgovoril in pristavil, čeprav ni bilo res; in jaz ga večkrat obiskujem. Danes sva govorila o zločincih, ki uidejo pravici. Pomislite, prepričan je, da je Tropman (znan zločinec, čigar hudo delstvo so takrat razburjala javnosti) imel pomočnika. Do tega zaključka je gospod Masol prišel na podlagi malih dejstev, iz katerih se da sklepati, da sta bila zločince dva. Če je to res, potem moramo priznati, da imajo gospodje zločinci čuti časti v sebi, zakaj ta strašni morilec otrok si je dal prerezati vrat, ne da bi izdal svojega tovariša. To je vseeno, saj je njegov zaveznik moral prestajati hude ure, odkar so odkrili mrtva trupla in odkar so zaprli drugega morilec... Jaz ne bi zaupal nikomur in še bi me kdaj prišla blazna želja, da izvršim kak zločin, bi ga izvršil čisto sam... In vi?« sem vprašal kakor za šalo.

Te dve mali, brezpomembni besedici nista bili nič, samo nedolžna šala, če je bil človek, katerega sem to vprašal, nedolžen.

Če je pa bil kriv, mu je ob tem moral zledeti mozeg.

Očim me je poslušal, zavil v oblak dima. Trepalnice je bil napol pobešil na oči. Nisem več videl njegove desnice, ki jo je bil spustil na drugo stran stola, levico je pa tišal v žepu.

Ni mi takoj odgovoril, ampak je malo počakal. A tista minuta, ki je minila med mojim vprašanjem in njegovim odgovorom, me je žgala kot ogenj.

Zakaj?

Burni razgovori res niso bili pri njem v navadi in moje vprašanje ni moglo biti zanj prav nič zanimivo, če ni bil kriv. Če je pa bil, ali ni rabil malo časa, da premisli tisti stavek, ki mi ga bo odgovoril? Kako bi prišel na jasno o tem?

Takoj je zaprl oči, kakor je imel navado in dejal prosto, kakor človek, ki pripoveduje kake čisto splošne stvari:

»To je res, da se pri zelo pokvarjenih ljudeh vest niti najmanj ne oglasi. To se vidi posebno tam, kjer so ljudje še bolj dobri in nepokvarjeni, kot pri nas. Kjer živijo še bolj naravno, na primer na Španskem, v doželi, ki ti vzbuja tako zanimanje. Ko sem bil jaz tam, je še vse mgolasto roparjev. Če je človek hotel biti varen na potovanju po gorovju, je moral z njimi skleniti pogodbo. Niti enkrat se ni zgodilo, da bi roparji kršili pogodbo. Zgodovina velikih zločinov kaže, da so zločinci imeli vedno zaveznike, dobre prijatelje, udane si-

nove... Ampak, jaz mislim kot ti: v takih stvarih je najboljše, če se človek nič ne zanaša na tujo pomoč.«

Tudi on se je nasmešil, ko je izgovoril te zadnje besede. Pogledal me je s svojimi modrimi očmi, ki so bile hkratu tako zagonetne in neprodne.

Ne, jaz nisem bil človek, ki bi mogel s silo videti drugim v srce. Treba bi bilo drugačnega dara zato, treba bi bilo imeti ostrejšje oči, drugačno moč, da bi igral pred tem človekom vlogo detektiva, ki ima tako močan vpliv do zločincev, da ga pripravi do tega, da prizna svoj greh.

A hotel sem kljub temu naprej. Samo naprej!

»Gospod Masol in jaz,« sem začel iznova, »sva se tudi izpraševala, kakega pajdaša je neki imel ta Propman in kako je neki ta pajdaš živel ali kako živi ta Košdal, ki ga tudi nisva nehala iskati... Zakaj gospod Masol je dobil dovoljenje, preden je zapustil službo preiskovalnega sodnika, da sme neovirano zasledovati morilec mojega očeta. Jaz mu pri tem pomagam in časa imam dovolj, cela leta. Bogve, če tisti zločinci, ki so morilec mojega očeta, mirno spe? Morda jim je dovolj huda kazen to, da vedno slutijo nevarnost, ki jim jo vzbuja vest, čeprav so morda za hip gotovi, da jih nihče ne preganja... To bi bilo neverjetno, da bi morilec zdaj živel kot mirni mešani in lepo pokojno kadili cigare, kakor midva, vi in jaz... Kaj se vam zdi? Ali verjamete, da človeka kdaj prime slaba vest?«

»Da, verjamem,« je odgovoril.

Ali je bilo v teh besedah nasprotje med navidezno lahkomišelnostjo, s katero sem govoril jaz in med resnostjo, s katero mi je odgovarjal on? Njegov glas je bil resen in globok.

A ne, to ni moglo biti res, saj brez najmanjšega vznemirjenja je prenesel vest, da se je raziskavanje o umoru spet začelo. Če bi bil zapleten pri umoru, bi bila to zanj nova strašna vest.

Z mirnim obrazom me je vprašal: »In gospod Masol, ali ta verjame v slabo vest?«

»Gospod Masol,« sem pristavil, »je nevernoč. Videl je že preveč krvavih in strašnih dogodkov. Od pravi, da je slaba vest odvisna od želodca in od vzgoje. Verjame, da bi človek, ki bi imel zelo dober želodec in ki bi nikdar ne bil slišal o peklju, lahko ubijal od jutra do večera in nikdar ne bi poznal drugega strahu kot strah pred orožniki.

Ne vem, kakšno vlogo igra pri tem vprašanje življenja po smrti, pravi gospod Masol, vendar se mu zdi, da precejso. In to potrdim tudi jaz, ki nimam več veliko vere. Včasih začenem ponuči kar na lepem premišljati o smrti in strah me je... Da, strah me je...«

»In vi,« sem nadaljeval, »ali vi verujete v posmrtno življenje?«

»Da,« je rekel. Zdelo se mi je, da se mu je glas malo spremenil.

»In v božjo pravičnost verujete?« sem ga izpraševal naprej.

»V božjo pravičnost in v božje usmiljenje,« je odgovoril s čudnim glasom.

»Čudna pravičnost,« sem zavpil, »ki ima vso moč, pa vendar se obotavlja kaznovati grešnike. Rajna teta mi je vedno govorila, kadar sem ji kaj omenil, da bom maščeval očetovo smrt: Pusti Bogu to skrb. Bo že on sam kaznoval tistega, ki je kriv... O, če bi imel morilec v rokah, če bi ga imel tu pred seboj, če bi bil gotov, da... Ne bi čakal božje pravičnosti.«

**Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, poleg hotela 'Union'.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti vknjižbi na posestiva, proti
oroštvu i. t. d.**

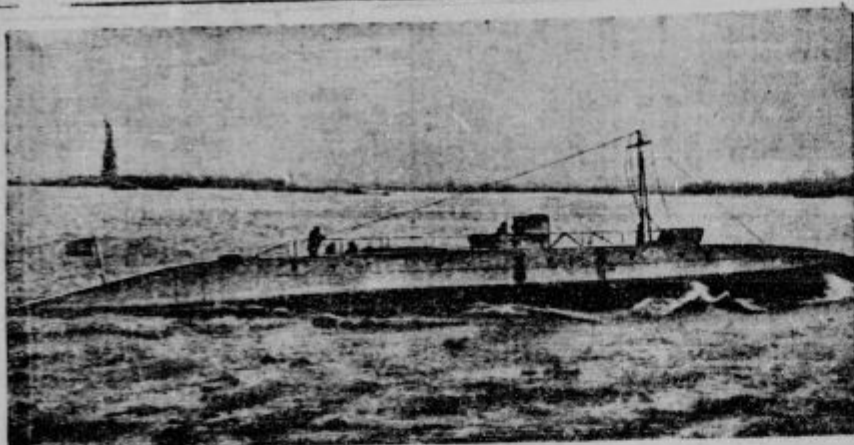
Priporoča se prvi slovenski zavod

**Vzajemna zavarovalnica
Ljubljana**

Glavni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUČNICE:

Ortje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevićev trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica XI. oktobra 22, Beograd, Poincareva 2

Podmornica Nautilus, s katero boče Wilkins pod ledom priiti na severni tečaj, je gotova. Wilkins bo svojo nevarno pot v kratkem nastopil.

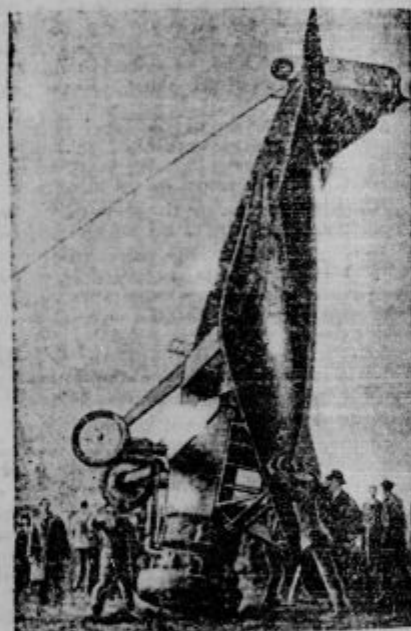

Anton J. Cermak, rodom Čeh, je postal župan Chicagu v Ameriki. Pravi, da se bo pred vsem trudil, da bo iztrežil zločinske živalke.

Fitulescu je dobil od kratja nalog, da sestavi novo romunsko vlado. Doslej je bil poslanik v Londonu.

Mironescu, romunski ministrski predsednik, je za Veliko noč odstopil. Sledili so mu vsi ministri. Razmere v Romuniji niso zdrave.

V zraku se ni varno. Ameriška letalka E. Smith se je z letalom povzpela 8000 metrov visoko. Zaradi redkega zraka se je onesvestila in letalo je pričelo padati. V višini 3000 m se je zopet zavedla in je končno pristala na zemlji na način, kot je vidite na sliki.

Zrtve düsseldorfskega morila Petra Kürtena: 1. Roza Ohliger, 10 let stara, umorjena 8. februarja 1929. — 2. 50 letni strojuik Rudolf Scheer, umorjen 10. februarja 1929. — 3. 20 letna postrežnica Marija Hahn, umorjena 11. avgusta 1929. — 4. Postrežnica Ida Reuter, 29 let stara, umorjena 29. septembra 1929. — 5. 22 letna Elizabeta Dörrier, umorjena 12. oktobra 1929. — 6. Gospa Hubertina Meurer, umorjena 25. oktobra 1929. — 7. Gertrud Albermann, 5 let stara, umorjena 9. novembra 1929. — Poleg navedenih je Kürten obtožen še dveh nadaljnjih umorov.

Zver v človeški podobi je düsseldorfski morilec Kürten. Celo vrsto ljudi je pomoril, predno je prišel pravici v roke. Sedaj ga sodijo. Stotine ljudi bo zaslišanih. Zgornja slika nam kaže morila.

PO DOMOVINI

Pismo iz Nemčije.
(Essen - Westfalsko.)

Gospod urednik, dovolite nam malo prostora v našem »Domoljubu«, katerega težko pričakujemo vsako soboto. Naj vam malo popiše razmere iz Nemčije. Tukaj so se razmere v zadnjem letu močno poslabšale. Je veliko brezposelnih. Kateri pa delamo, delamo po štiri tiste na teden in 6% so nam vzeli od zaslужka. Nameravamo se več vzeti. Tudi naši rojaki so večinoma brezposelni in dobijo le skromno podporo. Ravno sedaj, ko se bližajo velikonočni prazniki, se tudi mi od društva sv. Barbare, ki je eno najstarejših v Nemčiji, spominjamo na naše rojake v domovini in želimo vsem čitateljem »Domoljuba« vesele praznike, bolj vesele, kakor jih bomo imeli mi v tujini. Dalje prošimo, da bi dostavili to zraven priloženo sliko v tednik. Društvo sv. Barbare šteje 25 udov. Imamo vsak teden zborovanje. Splohi se radi sklanjamo, da se malo pogovorimo in slovensko zapojemo: Jož. Slepnički, Zagreb; Anton Golle, Zagorje; Vincenc Knez, Zagorje; Ivan Bevc, Loka Zimska; Ivan Podbregar, Vransko; Anton Grahli, Franc Grahli, Avgust Grahli, Julij Grahli, Tržiče, Sv. Trojica; Franc Pelko, Sv. Janž, Mokronog; Damijan Strajnar, Krka; Martin Kozole, Senovo; Jožef Petan, Rajhenburg; Anton Maru, Mirna; Franc Smuk, Trbovlje; Franc Roel, Trebnje; Ferdinand Izakkar, Trojane; Franc Ceklan, Brežice; Franc Čebin, Zagorje; Ivan Istenci, Zirma; Peter Zaganjan, Sv. Pavel, Sav. Dolina; Ivan Tovornik, Dobje; Florijan Lörger, Planina; Mihael Vodišek, Celje; Stefan Osmar, Mokronog; Jožef Škoberne, Dobje; Karl Niesen, Essen-Westfalen, gostilničar.

Pismo iz Francije.
(Aumetz.)

Tukaj je precejšnje število Slovencev. Zaposleni smo vsi v železnem rudniku. Delamo večinoma vsi v jami. Zaslужek je različen. Tukaj ne plačujejo od ure, ampak od dela, kolikor narediš. Če več narediš, več zaslužiš. Nekateri zaslužio 30 do 40 frankov, se pa dobijo, ki zaslužio 50 do 55 frankov. Najmanj zaslužio tisti delavci, ki delajo na takojimenovanem štitu. Ti zaslužio le 23 do 25 frankov. Delavske razmere so od dne do dne slabše. Delamo le pet dni na teden. Da bi si človek kaj prihranil v teh slabih časih, bo težko. Kaj boljšega nam ni pričakovati. Kako bo v bodoče, bomo v prihodnji številki sporočali. Tukaj imamo svojega slovenskega župnika. Vsako nedeljo imamo sveto mašo ob 8 zjutraj, katere se vsi dobri verniki redno in z veseljem udeležujemo. — Bližajo se velikonočni prazniki in žal nam je, da se jih

ne moremo udeležiti v svoji domovini. Končno želimo vsem bralcem »Domoljuba«, posebno pa domačinom vesele, srečne in blagoslovljene velikonočne praznike in obilo prihodov, da bi jih še mnogo let dočakali zdravi in veseli: Franc Mišmaš, Prinčavac; Henrik Glivar, Hinko Mišmaš, Ambrus; Alojz Gregorič, Višnje; Anton Boben, Kal; Jožef Perko, Kamenvrh; Viktor Kobilske, Vrhpolje pri Moravčah; enako Jožef Struna, Kležet, ki se je ponesrečil v jami in se sedaj zdravi v bolnici.

Boj za gnoj.
(Iz Savelj.)

Gnoj v artiljerijski vojašnici v Ljubljani je igral že mnogo let važno vlogo na Posavju v političnem, gospodarskem in društvenem življenju. Kdor ga je izražal, je imel za seboj dosti prijateljev in političnih somišljenikov, ki so želeli biti deležni dobrote gnoja. Za časa Avstrije smo imeli veteransko društvo, ki je nekaj časa le živovarilo. Pa si je društvo znalo pridobiti vsako leto v zakup ta gnoj. Število članov veteranskega društva je poraslo do neverjetne višine: vse je drlo in se vpisalo v društvo. Po vojni si je prilastilo pravico do gnoja par posestnikov. In zopet smo videli, da je pristake bivše SKS vezal le — gnoj. Če nisi bil veren pristak SKS, nisi dobil gnoja. Gnoj je pri nas držal stranko in politična zavednost se je merila po gnoju. L. 1929. pa je bilo nekaterim posestnikom, ki niso mogli do gnoja, preveč ter so izražili gnoj za se. Pa so se prvi pritožili na sodišče čez, pogledajte jih: mi smo imeli dosedaj monopol na gnoj, sedaj so nam ga prevzeli bivši klerikali. L. 1930. so ga izražili zopet prvi in sicer za prekomerno ceno Din 1.10 od vsakega konja dnevno. To jim pa ni šlo v račune in tako so letos ponudili drugim sporazum tako, da bo imela vsaka stranka polovico gnoja in da ga ne bo nihče dražil. Podpisali so se prvi in drugi ter se zavezali, da ga nihče ne sme vzeti od onega, ki bi ga zdrazil zase. Tisti, ki smo poznali eno polovico teh pogodbenikov, smo bili takoj na jasnem, da predlog ni iskren. In res se je tako zgodilo. Marca meseca je bila licitacija. Vzklicna cena je bila 50 par od konja na dan. Nihče ni ponudil več in tako se je večina posestnikov že veselila, da bodo imeli gnoj poceni. Vojaško poveljstvo ni odobrilo dražbe in vršila se je druga v vzklicno ceno 65 par od konja dnevno. Za drugo licitacijo je pa še eden preklcal svoj podpis. Pri licitaciji ni šel nihče preko vzklicne cene. Toda zgodilo se je, kar smo pričakovali: Nekdo je šel po licitaciji v vojaško pisarno in ponudil 2 pari več. Na svetlo nedeljo je pa povabil v znanu gostilno v Savljah samo nekaj posestnikov, katerim je delil gnoj. Več posestnikov članov »Kmet. strojne zadruge« pa je hotel odrinili. Njegovi ljudje so bili golovi, da je vojaška oblast potrdila kupčijo, pa so se ušteli. Zato je šel še neki tretji ter ravno pred zaključ-

kom pogodbe ponudil 5 par več za gnoj. In tako so danes vsi tisti, ki so sledili prvemu, ob — gnoj. Značilno pa je to, da sedaj nihče ne s bitti kriv in soodgovoren za dejanje prvega, ki je vse prej nego posnemanje vredno. To naj bo našim ljudem v pouk, komu smejo zaupati. — L. 8-1j.

Zborovanje.
(St. Gotard.)

Dne 28. marca je imel okrajni načelnik in Kamnika sestanek občinskih odbornikov in drugih javnih delavcev v Motniku za občine Trojane, Motnik in Spitalič. Kot drugje so bile tudi tu izrečene razne želje in pritožbe radi bremen, ki jih nalaga država po novem šolskem zakonu občanom. Posebno so moške povdarjali, da je treba kuluk odpraviti, ker ne odgovarja modernim zahtevam sedanje časa in davkoplačevake preveč obremenjuje. G. okrajni načelnik dr. Ogrin je vse te zadeve lepo pojasnil in povdaril, da se država uprava trudi, da bi potom naših trgovinskih pogodb z drugimi državami omilila sedanjo hudo kmetijsko krizo in upostavila tak položaj, da bodo dobili kmetijski pridelki zopet primerno ceno. Nato je okrajni načelnik po lepem nagovoru petim navzočim izročil odlikovanja. Iz občine Trojane sta bila odlikovana občinski svetovalec Franc Kralj, posestnik in mizar Zavr, z redom sv. Save C. razreda in občinski odbornik Ivan Zupan, posestnik, Brezje, z zlato kolajno za državljanske zasluge. V občini Motnik sta prejela odlikovanje red sv. Save V. razreda šolski upravitelj v pokou Konjar in tamonjski župan Karel Novak, iz Spitaliča pa bivši župan Močnik. Vsem odlikovancem naše čestitke!

Dne 8. aprila t. l. se je preselil v večnost Jožef Zaplotnik, državni cestar v pok., star 78 let. Kdor ga je poznal, ga je spoštoval kot globokovernega moža, ki je mirno prenašal bolečine in težave na stara leta. Dvakrat je bil oženjen — a ni zapustil ne žene in ne otrok, vsi so mu prej pomrli. Bil je zelo varčen in trezen, zato si je prihranil nekaj denarja, katerega je v oporoki daroval v dobre namene. Prav posebno se je spomnil občinskih revežev, katerim je volil večjo vsoto. Ker je določil tudi za gasilno društvo denarno podporo, so ga člani gasilnega društva spremili na zadnjem potu in mu oskrbeli prav lep pogreb. Ob grobu so mu pevali zapeli dve žalostnici. Blagemu pokojniku, ki je bil tudi zvest naračnik »Domoljuba«, naj svetli večna luč.

Smrtna kosa.
(Kolovrat.)

V četrtek, 9. t. m. smo pokopali Marijo Zupančič, gospodinjico iz znane Rožančeve hiše. Izredna množica pogrebecev je pokazala, kako je bila pokojna priljubljena. Zlasti je pa vzbudilo v ljudstvu sočutje to, da je umrla še tako mlada — v 31. letu — mali petero malih otrok in da je umrla tako nenadoma. Iz navadne influence je prišla španška in po napovedi g. zdravnika je pokojna po sprejeti infekciji zaspala, toda zaspala je za vedno. Res, žudna in nedoumljiva so božja pota!

Prosvetno delo.
(Dolenja vas pri Ribnici.)

Naše prosvetno delo je zavzelo tako razveselje raznih, da smo opravičeno veseli in ponosni. Celotno smo imeli gospodarsko šolo v prostorih Obrtniškega doma, Od. 1. decembra do 25. marca so se dekleta v dveh oddelkih veščala v kuhanju, šivanju in dr. Pokazale so presenetljiv uspeh. Razstava na koncu tečaja je iznenadila na vse. Kar verjeti nismo mogli, da se naša dekleta morejo toliko navaditi v eni zimi, kot so šivalni in vezenjski izdelki pokazali, isto pa tudi kuhinjske sladkosti. Razstava je bila 25. marca v posvetovalnici Obč. doma toli obiskana, da se popoldne ljudje niso mogli kljub prostorni dvorani kretati. Vsa čast našim dekletom, pa njih učiteljicam gđ. Klun, voditeljici tečaja in gđ. Nadler, njeni pomočnici. Lahko smo veseli, da imamo tako dobro učiteljstvo. Koncem razstave je bila javna degustacija vseh kuharskih dobrot, ki so bile razstavljene. To je bilo šarkelov, kelesov in tacih sladkosti za mal denar. Še pečena kokaš in pečen zajec in brezalkoholen liker je bilo naprodaj! S tečajem so gojenke in starši zelo zadovoljni! V jeseni so pa spet začne, saj nam je banska uprava podarila lepo šivalni stroj, kar bo še bolj razveselilo naša dekleta. Isti dan je bil zaključek gospodarskega tečaja za fante, ki je trajal skoro tri mesece. 36 fantov se ga je udeleževalo. Voditelj tečaja je bil naš šol. vodja g. Vontina, ki je poučeval več predmetov. Župnik Skulj pa tr

Med temi besedami sem se dvignil. Prijelo me je razburjenje, ki sem ga bil navajen že od mladih nog.

Gospod Termond se je bil nagnil znova nad ogenj; spet je imel klešče v rokah. Na moje razburjene besede ni odvrnil prav nič.

Ali je čutil vsaj malo strahu tiste hiše, to je slišal, da sem jaz govoril o neizogibnem in neznanem življenju onkraj groba? O tistem življenju, ki se ga jaz tako bojim, danes, ko se te drži kri mojih rok.

Njegov obraz je bil miren kakor vedno. Roke so se mu pregibale tako kot takrat, ko mu je moja mati sporočila, da ni očeta nikjer. Roke so bile res nemirne, a bile so vedno take, le da je zdaj krčevito brskal po ognju.

Molk je legel med naju, kar na lepem, a kolikokrat sva že tako molčala drug poleg drugega! In kaj naj bi bil storil, ko je videl in slišal, kako je bruhnila iz mene žalost in sovrastvo zapuščenega otroka? Naj je bil kriv ali nedolžen, je moral molčati in molčal je.

Obšla me je silna nemoč in razočaranje. Tisto uro sem želel, da bi imel pri roki sredstevska mučila, natezalnice, žareče železo, raztopljen svinec, s katerim bi izvlekel vsako skrivnost iz še tako zaprtih ust.

Očim je pogledal na uro; vstal je in rekel: »Če hočeš, te potegnem skozi pot z vozom. Naročil sem kočijo za ob tleh, imam sestanek, da se zmenimo za neke volitve, ki bodo jutri.«

Namesto prestrašenega zločince, kakor sem sanjal sam pri sebi, sem zdaj imel pred seboj človeka iz najboljših družbe, ki je mislil na volitve.

Skoraj jecajuje sem odklonil njegovo ponudbo. Spremil me je prav v večjo in se je smehljajal...

A zakaj se mi je čez pol ure, ko sva se srečala na obrežju reke, jaz peš, on v kočiji, zakaj se mi je tedaj njegov obraz zdel tako zmuden, tako žalosten, tako temen?

Pa me ni videl. Sedel je v kotu voza. Njegov obraz je bil na zelenem usnju sedeža videti kakor iz prsti. Oči so mu zlele — kam in kaj so gledale?

To je bil popolnoma uničen in potr ti človek, tako različen od tistega smehljajočega se človeka pred kratkim, da sem se nehoti in s strahom, kakor da se bojim svojega uspeha, vprašal:

»Ali sem zadel pravega?«

(Nadaljevanje.)

predmete. Ob zaključku smo slišeli naše fante same predavati in deklamirati, da smo se kar tujili korajšnemu nastopu in izbranim besedam. Franc Mahar je predaval o dobro urejenih hlevih, Franc Gorše pa je divjal lepo to kmetijsko stanje. Zares lepo! Fantje so bili napravili poslušno potovanje na Grm. Dočim se je zaključek gospodarskega fantovskega tečaja vršil v šoli, gospodarske šole v Obč. domu, smo pa v Društvenem domu imeli lepo uspehi Materinski dan. Gospa Maričeva je v lepem govoru spikala materino ljubezen, dokle iz Blat Karolina Zobeč je v razani besedi risala živno mater, nakar so dekleta zapela primerno pesmi. Ganiljivo so vplivale na nas vse točke programa! Kako smo se pa o prazniških imeli, pa prihodnje.

Za ljudstvo. (Ribnica.)

Od Božiča do Velike noči smo bili v strahu za svoj zaslužek. Zdeli so nam namreč kraljati 300 letne pravice glede naših posov in obrtnih pravic pri srošnem načelniku v Kočevju. Po osebnem posredovanju našega načelnika g. Skulja pri ministru trgovine, in pri ministrskem predsedniku v Belgradu in po mnogih razpravljanjih pri banski upravi smo le dosegli, da je začelo srošno načelnstvo v Kočevju zopet izdajati obrtne dvozzvoznice vsem rešetarjem, ki so stari 21 let, mlažje pa se pripustiti kot učence in pomočnike, vsem pa se izdaja polni list. Zelo smo zadovoljni, da se je to doseglo, drugače bi mnogo hiš, ki so se že celo vrsto let vzdrževale od rešetarstva, morale biti celo leto brez zaslužka! In čemu? Če nas mirno pustijo tujci država Avstrija rešetarji in kaj zaslužiti na njenih tleh, vendar nam ne bo jemala zaslužka domača država! To so uvidele višje naše oblasti, zato so vsi rešetarji, ki so iskali pravice, sedaj iste dobili. Kaj bi bilo, če ne bi imeli naše vdrutje?

Velik požar. (Sv. Križ pri Litiji.)

Na svetno soboto zjutraj ob 2 je izbruhnil velik požar v znan hihi Brigitte Borštner-Jerele v Gubrovci, kjer ima trgovino in gostilno Robert Vidmar. Požar je prvi opazil g. Rappl, ki je obenem tudi načelnik naše požarne bratve in spravi pokonec vso okolico, da so hi reševati, kar se je že rešiti dalo. Čudno je, da je v enem mesecu že tretjič prišlo goreti pri trgovini g. Vidmarja, tako da ljudje domnevajo, da je bil požar namenoma podtakljen. Sedaj se je le posrešilo požaru, da je pogorelo. Velikemu naporu vrlih gasilcev se je posrečilo, da so ogenj vsaj omejili in rešili polovico hiše. Ker je bila mrzla noč, je voda zmrzovala. Zato je g. načelniku Antonu Rapplu spodanilo, da je s strehe padel na tla in se pri tem prav težko poskušoval. Sedaj leži nevarno bolan. Bog mu daj, da bi ozdravil od požara, ki jih je dobil pri izvrševanju ljubezni do bližnjega. Veliki reveži so ostali rajnega Borštnerja, ki jim je požar uničil vse, kar so posledovali po svojem očetu.

Nazno. (St. Jernej.)

Na praznik Mar. Oznajenja je bil tudi za našo župnjo Materinski dan. Ta dan je hotela naša mladina izkazati hvaležnost svojim dragim materam. Dekleta Mar. družbe so v imenu cele fars izrekle materam za vsi ljubezen, požrtvovalno delo in skrb, ki so jo imele ter jo še imajo z nami, priščno zahtevalo s primerno deklamacijo o materi in z igro »Spokornik«, kar je neopritakovano lepo izpudilo. Prireditelj je posetilo toliko ljudi kot malokatero. — Organizirano vežba fante v godbi. — Na veliki ponedeljek so igrali Prosv. društva ponovili igro »Divji lovec«. — Na svetno nedeljo so bile butare brez cvetja, kar priča, da še ni tople pomladi. — O polhovskem strahu je gotovo že vsem znano. Zanimivo pri tem je to, da so bili zanj radovedni zaenkrat bolj moški kot ženske. Menda so se bale.

Naše društveno delo. (Škofjelo pri Mokronogu.)

Prav pridno je letošnjo zimo delovalo naše društvo. Skozi vse mesece je bila društvena dvorana zvečer vsaj po dvakrat razsvetljena. Vaje so imele za kakšno igro, ki jih je vse prav izvršno režiral naš upravitelj g. Janke. ali pa se so vadili tamburaši, ki jih naš organizator g. Maršinc z uspehom poučuje, ali se je pa včasih še kdo drugi s kakšno svojo iznajdbo bavil v dvorani. Pa je bilo tudi precej prireditelj. Kar našli jih bom vse, o katerih še ni poročal »Domoljub«. Na Sveti-

nico in na pustno nedeljo je društvo priredilo burko »Teta na konju. O teta, kako smo se ti smejali. Vmes pa je bil v nedeljo 8. marca fantovski gospodarsko-prosvetni tečaj. Predavala sta g. minister dr. Kulovec in g. dr. Valenčič. Tečaj je bil zelo dobro obiskan. Priredila ga je Kmetijska zveza. Dne 23. marca je bila v dvorani proslava materinskega dne s petjem in z dvema predavanji. Pri evemu nam je gospod župnik pokazal in razložil lepe sklopitne slike o Mariji. Na svetno nedeljo je Prosvetno društvo priredilo igro »Deseti brate. Vsek je rekel: »Krvavju sem se moral smejati. Deseti brat je dobro rešil svojo težko vlogo.

Novice.

(Sveta Gora pri Litiji.)

Pri občini udeležbi smo na velikonosni ponedeljek priredili igro »Pri kapelici. Nisem vedel, da Svetogorci tako igrajo, je rekel nekdo, ko so odhajali iz dvorane. Četrto nedeljo po veliki noči ponovimo igro. — Tat se je tudi ogledil, pa ne v župnišču, mi menda ni dalo, ampak v sosednji hiši v trgovini pri »Franku«. Veliko ni odnesel, ker »Franku« še ni obogaten.

Častivrem Zalostne Matere božje!

(Šmarje.)

Kdor je še kdaj iz Šmarja proti Škofljici po stari cesti, se je s sočutjem ozri na lepo kapelico na hribu in tri križe, na Kalvarijo, na lepo žalostno Mater božjo. G. kaplan dr. V. Fajdiga je skrbel, da se je v to kapelico napeljala elektrika in nekaj krasnega je vklopi to kapelico, razsvetljeno ponoči. Ker je ta kapelica zanna daleč naokrog, se obračamo na dobra srca, če bi mogli kaj prispevati, da bi se elektrika razsvetljuje v tej kapelici tudi v bodoče vzdrževala. Dobrotniki naj bi svoje prispevke pošiljali na naslov: Ivan Zeljak, cerkvenik, Tlake 9, p. Šmarje-Sap.

Naši šolarji.

(Brusnice.)

Na svetno nedeljo popoldne so nas razveselili otroci osnovne šole v Brusnicah. Pod vodstvom marljivega učiteljskega so priredili v gasilnem domu v Brusnicah različne igrice s petjem in deklamacijami. Vsi otroci so prav dobro igrali, imeli so sigurno nastop. Človek bi mislil, da so to igralci po poklicu, ki so bili že neštetokrat na gledališkem odru, pa so v resnici nekateri sploh prviki igrali. Posebej nam je ugajal učenec III. razreda Jožef Guštin v vlogi povodnega moža in bliskovega Miha s svojimi pevskimi točkami. Učiteljske in učence, le še kdaj nam poskrbite zabavo in smeh!

Higienski tečaj.

(Škofja Loka.)

Od zdravstvenega pouka je v veliki meri odvisno naše zdravje. Zato naj se zdravstveni pouk daje v vseh mogočih oblikah, zato zdravstvena predavanja, filmi, tečaji itd. Kat. prosv. društvo se v polni meri zaveda svojih dolžnosti do ljudstva in želi tudi biti koristno zdravju svojih članov in prijateljev. Da bodo posebno naše žene in dekleta, od katerih je v veliki meri odvisno zdravje družin, dovolj poučene o stvarih, ki so zanje najbolj važne, zato se vrši od 19. aprila do 3. maja štirinajstodnevni higieniški tečaj, zaražen s poučno zdravstvenim razstavo, ki ga v prostorih Društvenega doma priredi banska uprava. Dostop imajo vse žene in dekleta od 16. leta dalje, vse popolnoma brezplačno. Naj nobena ne zamudi prilike, ki je dostej v Škofji Loki ni bilo, saj se bo naučila mnogo prekoristnega o negi dojenčkov in otrok, o zdravstvenih zahtevah pri gospodinjstvu itd. Otvoritev predavanja bo v nedeljo 19. aprila ob 3 popoldne v društvu. Tam bo mogoče tudi zvedeti za red nadaljnjih predavanj. Razstava bo odprta neprestano.

Lepa slovesnost.

(Gubrk v Poljanski dolini.)

Na belo nedeljo je bila na gabski osnovni šoli zaključna slovesnost gospodinjstvo in kmetijsko-nadaljevalnih šol, ki sta jih poštvovalno skozi več mesecev vodila šolski upravitelj J. Grm z gospo soprogo. Okusno prirejena razstava ročnih del in kuharskih izdelkov je pričela o lepem napredku domačih deklet, ki so svoj zimski čas posvetile koristnemu delu in pouku. V prestavo tega dne se je v dvorano spretenjeni šolski sobi vršila predstava Finčgarjeve »Verige«, katero so igrali zelo dovršeno podali. Pred igro je imel v imenu banske uprave g. Ribič lep slavnostni govor, otroci pa so zapeli nekaj ljubkih narodnih pesmic. Ob zakuski,

prirejani gostom-zastopnikom oblasti kot tudi domačim fantom in dekletom, je bilo izrečenih več napitnic, ki so slavile delo učiteljskega, ki res iskreno-idealno dela za ljudsko prosveto in se pohvalno izražale o krajevnem šolskem odboru in ljudem, ki imajo dosti zmisla za lastni napredek. Čestitamo!

Mi se imamo tišno.

(Čaršarovec pri Planini.)

Majhna in neznamna je naša vasica, tolikar ne mislite, da se v njej ne živi nobel, pa še kako! Posebno pa naša mladina! Onistih d je namreč plesno šolo v privatni, oplojani hiši, kjer so, Bogu bodi potoženo, vse postni čas v frakih in svilni plesali in norili cele noči, kot v svetovni rekord. — Fantje, kje je vaše dobro ime? Dekleta, kje je vaša čast in vaš ponos? Par karakov stran je državna moč in za njo sohe naših trepetih bratov. Ali ni vaše norene rožanje oči, ki trpe pred vašimi očmi?

V slovo Francu Oberšanu.

(Čankova.)

Rekli so, naj bi Ti kaj napisal v spomin in slovo. Glej, France, komaj leto dni je, kar si prišel k nam. Skromen in tih si bil. Radi smo Te imeli. Spoštovali smo Te, delali smo s Tobo in Te obgall. To je bilo, kar Te je vse dni odlikovalo, kar si živel med nami, Čankovskimi fanti. Volja Najvišjega Te je hotela k Sebi. Odsel si po platilo, ni smo ostali zapuščen. — France Oberšan, utihel v Čankovi, je doživel komaj 22 pomladi. Služeval je komaj eno leto. V petek, dne 10. apr. je preiden umrl po komaj par dni trajajoči bolezni. Pokojni je bil vnet za dobro in krščansko stvar. Med ljudmi je bil priljubljen. Na zadnji poti ga je spremljala šolska mladina z učiteljsvmo in veliko številno ljudstvo. Prepeljali so ga v rožko farno v Loko pri Zid. mostu. Nepozabnemu nam naj svoti večna luč, preostalin pa naše iskreno sožalje.

Belokranjski kotček

Lovska sreča.

Na velikonosni ponedeljek zvečer je gov ponosno prikoral skozi Dragutuš Bečaj iz Pustga gradca a lovsko puško in s kolo divjega prašiča rano. Med 40 do 50 lovei je edini on to popoldne pogodil svoj cilj. To je že nekaj za ponos! Saj je pa tudi potrebno, tem škodljivcem biti z neami. Potrebno, koristno in v zgodbo bi pa tudi bilo, da bi se lovei za lov tako dogovorili, da bi bil ob nedeljah vsak lahko pri sv. maši, tudi pogonjači, da ne bi bil kdo takorekoč siljen opustiti službo božjo. — Najstarejša žena v naši župniji je Ana Crtin iz Breznice; pa je še čvrsta in pravi, da še nikdar ni bila bolna, čeprav ji manjka samo eno leto do devedeset. Naj ji Bog doda še deset! — Na svetno nedeljo se je na Kvasici vršil miting in tih pa s polno udeležbo občini zbor mladenk. Sklenjena je bila likvidacija. Škoda! Prevelika, a ne prav usmerjena gorečnost je zgradila kar laki z ustanovitvijo namenu res ustrezajočo stavbo, ki takorekoč v zraku, a sedaj se ne more naprej. Nevarnost je, da bi se po tem delu sodila moč in upliv združeništva sploh. Vseh najboljših mož je treba za tako delo, pa sloge, poštvovalnosti in nesebičnosti.

Zanimiv prerok svoje smrti.

Imena ne vem, pa saj to se tako hitro postavi, zgodba je pa ta-le (za popolno ujeno resničnost tudi ne garantiram):

Star možiček iz Ribnika je bil tiste dni pred Veliko nočjo v Metliki in kar jokaj je, ko je odhajal, češ, da je nikdar več ne bo videl, prepiran, da bo na Veliko nedeljo umrl. Dal si je napraviti lepo krsto na ključavnico in naročil, da naj ga v krsto zaklenejo in mu skozi luknjico ključek v krsto spustijo. Menda je mož na napovedani dan res umrl in so mu tudi po želji ustregli. Žal! Vaš dopisnik ni imel prilike, da bi vse zavedi bolj preiskal. Vse gotovo ni izmislijevo.

Metlika dobi elektriko.

Star napeljava po mestu je že izginila, da se nadomesti z novo boljšo. V dveh mesecih — vse kakor o krčen gotovo — bo nova elektrika že stila.

Listnica uredništva. Sv. Lovrene na Pohorju: Ne smemo priobiti, jo po tiskovnem zakonu knjižni — Gor. Toplice: Je žalivo in za javnost ne zanimivo.

Cerkev in delavstvo

Takoj v prvem povojnem letu v aprilu 1919 je narodni katoliško-verski zbor v Združenih državah, ki so mu pripadali tudi štirje nadškofje in škofje, izdal gospodarski razglas za družabno obnovo, ki ga je odobrila vsa ameriška cerkev. V tej objavi se zahteva, da se delavcem postopoma odkaze močnejše zastopstvo pri vodstvu gospodarskih podjetij. Tudi mora večina delavcev priti v posest proizvodnih sredstev bodisi s pomočjo zadruge ali pa na podlagi sporazuma z dosedanjimi delodajalci. — Škofje gornje Italije so l. 1920. izjavili, da pravičnost zahteva, da v dobah gospodarskih kriz lastniki proizvodnih sredstev pristanejo na zmanjšanje svojih dohodkov, ker delavcu se ne sme še bolj omejiti že itak pičli zaslužek. — Papež Pij XI. si je ob svojem nastopu Leona XIII. — L. 1924. je škof v Lyonu izosvojil in potrdil socialne smernice papeža javil, da se »delodajalec, ki odklanja kolektivno delovno pogodbo in se hoče pogajati le s posameznim delavcem, oddaljuje od visokega cerkvenega nauka.« — Znamenita je božična poslanica avstrijskih škofov iz leta 1927, kjer škofje pozdravljajo skupnostni čut delavstva, ki z močnimi delavskimi organizacijami preprečuje, da bi delavstvo bilo na nemilost izročeno kapitalizmu. Takih izjav merodajnih cerkvenih činiteljev je še več. Opozarjamo le na stališče, ki so ga zavzeli nemški škofje za delavce l. 1928. v znanem poruskem izpору, na odločitev Vatikana v prilog testilnega delavstva v severni Franciji v aprilu 1930 in pa na izjavo praškega nadškofa Kordača v novembru 1930 o kapita-

lizmu, kjer v najstrožjih besedah obsoja današnje kapitalistično gospodarstvo, »ki je glavni vzrok ubožanja in propadanja.«

Pravni nasveti

Mapa ni edino merodajna za mejo. M. G. R. Kupili ste posestvo in po mapi pripada del sosedovega zemljišča Vam in tudi Vi od tega dela davek plačujete. Sosed pa trdi, da to zemljo že nad 30 let uživa. Kdo ima prav? — Če med Vami in sosedom ne bo sporazuma glede spornega zemljišča, bo sodišče prisililo to zemljišče le tedaj sosedu, če se bo dokazalo, da ga res nad 30 let uživa. Mapa pri tem ne bo odločilnega pomena. Če se glode meje po življanju zemlje s sosedom sporazumete, prijavite to mejo katastrski upravi. Nato bo uradni zemljemerec ob priliki uradnega poslovanja v vaši občini v vaši in sosedovi prisotnosti odmeril sedanjo mejo in se bo tudi v mapi izvršil ta popravek meje.

Skrajšani rok. S. K. S. Starejši brat je rojen l. 1907 in je že odslužil dijaški rok. Vi pa ste rojeni l. 1911 in pojete letos na nabor. Kakšen rok boste služili? — Ker je brat že odslužil svoj kadroviški rok, ki se smatra za skrajšanega, se on tudi šteje pri določitvi vašega roka. Služiti boste morali polni rok, ker je on služil skrajšanega.

Valorizacije ni. M. R. J. S. Zavarovali ste se pred vojno za doživetje in je zapadla v plačilo zavarovalna vsota decembra 1930. V kakšni veljavi mora plačati zavarovalnica? — Res je, da ste skoli 6 let vplačevali premije v kronah v srebru. V ostali dobi pa ste plačevali krone v papirju potem pa v dinarjih v zakoniti relaciji 1 Din za 4 K. Le v tej relaciji smete zahtevati izplačano zavarovalnino, ker pri nas nimamo nobene postave, ki bi

IZJAVA. Podpisana Jospina Švareman, hišna posetnica v Rožni dolini, Cesta III.-7, preklicujem vse neresnične vesti in klevete, katere sem raznašala o Heleni Palčar in njenih pokojnih hčera in jih dolžila krive prisage. Obžalujem, da sem raznašala to neresnico in se ji zahvaljujem, da je odstopila od kazenskega postopanja proti meni.

Jospina Švareman l. r.

predvojne dolgove in obveznosti povišala po zlati pariteti v dinarje.

Izročitev posestva. I. J. B. Ker ste najstarejši sin, mislite, da mora oče Vam izročiti posestvo in želite zvedeti, kako se Vam je ravnati, da posestvo dobite Vi in ne Vaš mlajši brat? — Vi očeta ne morete siliti, da Vam izroči posestvo. Dokler oče živi, ni dolžan posestva izročevati niti Vam, niti komu drugemu. Če pa hoče posestvo izročiti, ga pa lahko izroči, komur ga on hoče. Starejši otroci nimajo v tem oziru nobene prednosti pred mlajšimi. Če pa oče za življenja ne izroči posestva, lahko v testamentu določi prevzemnika, katerega on hoče. Če pa oče umrje brez testamenta, imajo vsi otroci pravico do enakega dednega deleža in je nato njihova stvar, da se zmenijo, kdo bo prevzel posestvo in ostalim izplačal dedne deleže.

Krivo pričevanje. J. K. P. Radi krivega pričevanja sodišče obsodi tistega, ki se mu dokaže, da je kot priča zaslišan, v edom govori neresnico. Kdaj je krivo pričevanje dokazano, presodi sodišče po prostem prevdanku in ni vezano pri presoji na kakšno število prič.

N. T. D. Ni nobene postave, ki bi vam dajala pravico do kakšne »rentnine«, ker vam je umrl mož, ki je bolehal na raku in se je prej pri delu udaril. Če obnemorete in ubožate ter nimate otrok, ki bi vas vzdrževali, vas bo morala podpirati domovna občina.

Vknjižena prevžitna pravica. A. M. P. Mati je izročila hčeri hišo in posestvo. Zase se je zgovorila dosmrtno stanovanje in vsakoletni prevžitek v naravi in denarju in je vse to dala vknjižiti pri izročnem posestvu. Hči pa je prodala celo posestvo drugi osebi; ta je zase obdržala hišo, ostale parcele pa je odprodala raznim kupcem. Mati že več let ni prejela vžitka. Koga mora tožiti? — Mati sme tožiti le za prevžitek zadnjih treh let, ker je po treh letih terjatev na dajatev prevžitka zastarala. Ker ni mati nikdar privoliha na izbris njene vknjižene prevžitne pravice, sme tožiti vse sedanje lastnike bivšega skupnega posestva, ki nerazdelno jamčijo s kupljenimi parcelami za dajatev prevžitka. Izkupilek na sodni dražbi prodanih parcel se bo uporabil za kritje zastalega prevžitka, ki je na prvem mestu vknjižen. Še pred dražbo, t. j. pri določitvi dražbenih pogojev, bo morala mati predlagati način zavarovanja bodoče-

3

RAZNO

Kmalu se iznebimo muh.

Prasli patentni urad je pravkar podelil licenco za duhovit izum, ki postavlja na glavo vse dosedanje načine pobijanja muh. Aparat ima obliko tenke in okrogle bakrene ploščice. Ovita je z električno žico in se namaže s katerokoli sladko tekočino: z razredčenim medom, sladkorno vodo itd. Ta plošča se lahko priklapi na vsako električno stikalo kakor navadna lučka. Čim sedejo muhe na ploščo, da bi srkale sladkarijo, jih pokonča električna struja. Aparat je tako preprost, da bo stal samo nekoliko centov. Velika trdka, ki je odkupila licenco za »električni stol za muhe«, bo pomladi poplavila z njim ves svet.

Trajanove mačke. Po razvalinah Trajanovega amfiteatra v Rimu so že od nekdaj živele napoli dirje mačke. Navdušile so že marsikatero pesnika in fotografa, a sedanja vlada jim je napovedala neizprosno boj. Društvo za varstvo živali je protestiralo proti moritvi nedolžnih živali in tako se

Mina Boštanova

Roman.

Nemško spisal Paul Keller, prevela Marija Kmetova

Dekle je spet dvignilo glavo:

»Oh, prav nič ne. Prav narahlo je stresel z glavo. In nato smo mu vsi šolarji in šolarice segli v roko in vsak mu je še nekaj rekel v slovo.«

»Kaj si mu pa ti rekel?«

»Jaz, jaz sem mu rekel: »Adijo, gospod učenik! Najvdanejšo zahvalol!«

»Bedak!« se je razjezila.

Fant je poskočil z mize in dejal:

»Bedak? Zakaj pa? Take lepe besede, kot je »najvdanejšo!« pač noben človek naše vasi ne spravi skupaj.«

»Bedak si!« je ponovila ona. To se mu je seveda spet zamerilo in ves jezen je sedel na široko polico okna. Čez kakih pet minut je začela Mina:

»Tone, ti moraš biti tudi učitelj ali pa župnik.«

»Ker sem bedak?« se ji je rogala.

»Ne; pač pa zato, ker si vse tako dobesedno in izlaha zapomniš, da se je kar čuditi, pa še latinske besede — in ker znaš vse tako pravilno povedati.«

»Potem bom pa gledališki igralec.«

»Le kaj si izmisliš, da boš s tako sodrgo v ciganskem vozu romal po svetu!«

»Saj so tudi drugačni, igralci, Mina — tam v mestu pa v drugih glavnih mestih sveta. Ti pač ne bivajo v ciganskih vozovih. Le beri v časopisu!«

Na to ni nič odvrnila in se je spet dotaknila jedra tega dne.

»No, pa ste potem čisto tiho in vsi žalostni, ko

ste izgubili svojega dobrega učitelja, šli počasi domov?«

Fant je huknil v šipo, da se je orosila, in nekaj z nohtom začel nanjo. Delal se je, ko da ni slišal Mine.

»Če ste šli lepo tiho in žalostno domov?« je ponovila.

»Oh,« je odvrnil fant, »žalostno je že bilo prav zelo, a solnce je tudi prav lepo sijalo.«

Mini se je kaj nekaj sumljivo zazdela in ga je postrani pogledavala.

»Ali si morda bos tekel proti domu?«

»Ne!« je dejal Tone tako mirno, kot bi govoril resnico.

Njena sumnja je bila pa vendarle prevelika. Poskočila je in zgrabila otepajočega se fanta za noge. Nogavice so bile vlažne. Mini se je koj posvetilo. Brž čevlje dol, dol nogavice, iz katerih se je vsula mlička, in močno dekle je tako lopnilo z nogavico fanta krog ušes, da je gotovo sv. Jurij, patrón 23. aprila, stal v dalji in smehljaše dejal: »Zapomnite si moj dan! Pred 23. aprilom ne hodite bos!«

II.

Vstopila je mati, gospodinja. Imela je prilično petdeset let, zavaljena je bila in se je nerodno gugala pri hoji. Navzlic svoji neokretnosti pa je delala ta žena od ranega jutra notri v noč, garala, znašala skupaj za svoje. Njeno življenje je bilo eno samo samotno izpolnjevanje dolžnosti. Rodila je deset otrok; četvero jih je umrlo v detinski dobi; dve najstarejši očeri sta se baš tedaj, ko bi lahko pomagali materi, omožili izven fare; četvero jih je bilo še doma: Lojze, Mina, Bernard in Tone. Ta žena je bila ko veletok: rojena za garanje, določena za samotar-

ga, še ne zapadlega prevžitka: ali se bodo parcele (tudi hiše) prornle z bremenom še vknjiženega prevžitka, ali pa se bo iz izkupička prodanih parcel založila pri sodišču pokritna glavica v višini vrednosti desetletnega prevžitka in se bo materi iz tega denarja in obresti dajal letni prevžitek, dokler ne bo denar izrpan. — Osebnost pa jamči materi tudi hčerka za prevžitek.

Grehote cesarskega Rima - pa sedanjih časov

I.

Nekdaj so bili Rimljani skromni, vzdržni in kreposti in zato so premagali druge narode. Rimska družinska vez je bila stroga in trdna. Šele v 6. stoletju svojega obstoja je Rim doživel prvo razporoko. Pozneje pa se je družinska vez popolnoma zrahljala. Ob času cesarja Avgusta so žele žene leta po svojih močeh, močje so menjavali žene kakor uslužbenice. Slike v palačah na Palatinu, v Pompejih, pesnitve Tibula, Vergilija nam kažejo in opovirajo častne in protinaravne pregrehe Rimljanov....

in danes? Vzemimo za zgled Češkoslovaško! Samo v tej državi je bilo l. 1929. ali manj kot 10.278 ločenih zakonov, ki so cropali 8200 otrok pravega družinskega življenja. Razporočeni so zapustili 4298 in ločeni 3902 siroti. Število nedolžnih siromakov je v primeru s številom takih zakonov zelo nizko. Razumeli bomo, ako vpoštevamo še bolj žalostno resnico, da je bilo 2416 razporočenih družin brez otrok; 1021 jih je pa imelo samo po enega otroka; pri 2710 ločenih zakonih ni noben otrok mogel priti na svet in pri 1633 samo po eden.

Vseh razporočenih in ločenih družin štejejo v Češkoslovaški nad 100.000.

II.

Za časa cesarja Avgusta sta biliv rimskem cesarstvu brezsrčnost in okrutnost prava vsakdanjost. Doba vlade cesarja Avgusta je bila nepretrgana vrsta ubojev, umorov in tako ogabnih krutosti, da so judovski poslanci izjavili cesarju Avgustu, da živi zavidajo mrtve. — Sirova brezsrčnost je bila last vseh, celo najboljših mož, zlasti še mladine. Najhujše pa je bilo, da je državna oblast sama gojila v ljudstvu sirovo, nagnosko krutost, odurnost in strastno brezsrčnost. Cesarji so v ogromnih cirkusih in amfiteatrih dali vprizarjati velikanske tekme, igre, boje, da si ohranijo ljudsko naklonjenost.

In danes? Kako rastejo grehi ubojev in samomorov! Že leta 1922. se je samo v Združenih državah naveličalo življenja 13.350 oseb obojega spola. Mladinski samomori so se pa v letih 1922—1925 kar podvojili. Leta 1922. jih je statistika konstatirala 477, leta 1925. pa 900. — In zakonska uživanjaželjnost in brezsrčnost? Kruto-nazorno nam jo pojasnjuje zopet statistika. V Avstriji n. pr. je nazadovalo število porodov v 16 letih za četrtino; na Dunaju samem je padlo število porodov za več ko polovico. V Nemčiji je bilo leta 1927. katoliških otrok 800.000 manj ko leta 1922.; torej v petih letih en milijon manj katoliških otrok. Za Nemčijo so nadalje zračunali, da vsako leto izgubi življenje po umetnih prezgodnjih porodih pol milijona ali še več otrok. — In javna brez-

srčnost? Glasom šolskih izvestij iz leta 1929. je v Bernu izmed 3800 dijakov redno posečalo kino 2450. Dijaki so videli predstave, ki so tekom leta nudile sledeče scene: 1914 pretepov, 1286 družinskih preprirov, 1350 slučajev pijanosti, 1120 slučajev zakonske nezvestobe, 1224 umorov, 16.515 tatvin, 1179 ropov, 1171 požigov in 765 samomorov.

III.

Predno je razpadlo pogansko rimsko cesarstvo se je bila razpasla strast javnih zabavališč. Vojskovodja Cezar je n. pr. dal med Palatinom in Aventinom zgraditi zadnje stoletje pred Kristusom za rimsko ljudstvo velikanski cirkus za konjske dirke. Dolžina je znašala 670 m in sedežev je bilo 150.000. Teda to še ni zadostovalo. Ram s cirkusom vred zgori leta 64. po Kristusu: pozidajo nov cirkus z 250.000 sedeži. V 4. stoletju se poveča na 385.000 sedežev. Ko so se bližale dirke, je bil ves Rim od cesarja do zadnjega sužnja kot besen in blazen. (Več glej dr. L. Ehrlich: Katoliška Cerkev, 1927, str. 257—260).

In danes? Filip Küble je objavil nedavno razpravo v nemškem znanstvenem listu »Stimmen der Zeit«, v kateri pravi med drugim: Pri sportnikih so se izrodile dancs posebno nekatere panoge (nogomet) v surovost, tudi masa išče pri njem predvsem senzacije. Kot zgled navaja, da je bilo pri nekem surovem nastopu dveh poklicnih boksarjev v berlinski sportni palači 40.000 gledalcev, pri plemeniti tekmi 2000 lahkih atletov pa komaj 4000. Sportne vaje in tekme so se tako razpasle da izpodrivajo glavno poklicno delo, du-

sko romanje. Njeno življenje je bilo brez lepot; komaj da je kdaj zvečer uživala na klopi pred hišo mir prirode. Tudi ona je bila nekoč v velikem mestu in je vsa zmedena zrla v pisani, hrumeči metež. Pa jo je bilo strah; oddehnila si je, ko je bila spet doma. In če bi bilo njeno življenje zares ko vožnja po reki, bi jo bil njen mož spremil samo do bližnje gostilne in bi bil ondi ostal. Njo pa bi bil pustil, da bi sama romala in garala naprej. Njen mož je bil vedrega srca, a ljubil je gostilno; kdor pa preveč pije, temu pravi smrt: »Na zdravje!« in zato je umrl, preden mu je bilo petinštirideset let. Ona je morala iti sama dalje vse do morja.

V hišo je stopil gospodarnik, velik, močan človek, petdeset do šestdeset let star. Bil je rdečerrjavega, zagorelega kmečkega obraza in je imel še goste lase, ki so mu komaj začeli siveti. Bolje je bil oblečen ko drugi kmetje, ki so hodili na polje v zakrpanih hlačah.

»Ali ve kdo, kje tiči Lojze? Pred več ko dvema urama sem ga s kobilom poslal h kovaču. Le eno kopto je bilo treba podkovati; že zdavnaj bi moral biti nazaj. Kobilom potrebujemo.«

»Kobilom potrebuješ, Lojzeta pa ne?« je trpko vprašala gospodinja. Gospodarnik je skomizgnil z rameni.

Tedaj se je oglasil Tone, ki je zmeraj sedel na polici: »Ko sem bil prejle pod mostom, sem jih videl s kobilom in kovač je pljunil čez ograjo in bi bilo skoraj name padlo.«

»Ko si bil pod mostom?« je vprašala mati.

»Pustite, mati, to sva že odpravila,« je rekla Mina.

»Seveda, z nogavico,« je zagodrnjal fant; »tako sirova je z menoj! Le čakaj, ko bom velik, te bom s celo zalogo nogavic oklofutal.«

5

Mati ni nobene več rekla. Že zdavnaj se ni več vmešavala v prepire med otroki. Vedela je, da so bili vsi njeni otroci povsem različni, vendar so vsi ljubili mater, dasi vsak na svoj način.

»No,« je dejal gospodarnik, »pa poiščem kobilom, potrebna nam je.« In je odšel.

Tone je sedel na svoji visoki polici ko na kakem razgledišču in je oznanil:

»V krčmo je krenil. Ondi jih bo že dobil — kovača, Lojzeta in kobilom. Vsi bodo pijani razen kobile, ki obgrizava pred hišo trto z lat. A od tega ne bo v rožicah.«

»Molči,« je zaukazala Mina, »tak paglavce si in se v vsako reč vtikaš!«

Fant je spet s kukanjem orosil šipo in je hotel napisati: »Mina je neumna, a rosa je medtem že izginila. Kaj bi zdaj počel? Mati in Mina sta težkih misli sedeli za mizo. Čez čas je dejala Mina v sejačo: »Lojze se bo zapil!«

»Mina,« je zaječala mati.

Dekle ni odgovorilo. Fant je pa že zagledal na cesti svojega tovariša Jokiša, s katerim se je imel še nekaj »poméniti«; vzel je veliki muhalnik in tako oborožen odvihral iz hiše. Obe ženski sta ostali sami.

»Kaj si rekla: zapija se?«

Mati je vprašala s takim trudnim glasom, kakršno je v reki mrmranje valov pred izlivom. V glasu ni bilo ne utripa ne iskre ne življenjske moči. Kakor da od utrujenosti obnemore sredi poti. Ker je Mina molčala in so ji od jeze zardela lica in so se ji lesketale oči v modri luči, je dejala mati, braneč svojega otroka:

»Lojze nima očeta. Ženske ne znajo vzgajati razposajene fante. Strogosti ni poznal. Jaz tega ne znam!«

Tedaj je dekle odložila šivanje, se z obema rokama oprijela žuljave materine roke in dejala:

je pričelo dolgo uradno dopisovanje. Vlada je izjavila, da radi splošne štednje ne more več hraniti na državne stroške. Prijatelji živali so objavili oglas, v katerem so Rimljane pozvali, naj se usmilijsko rimskih zgodovinskih mačk. A odmev je bil slab. Do sedaj se je prijavielo samo dvajset meščanov, ki si želijo po eno mačko, teh pa je več sto. Dobrotniki bodo imeli veliko skrb, preden jim bodo preskrbeli primerno zavetje.

Biseri v polarnih krajih. Sovjetska vlada obrata v najnovejšem času svojo posebno pozornost na marmansko obalo. Ob tej obali love namreč domačini že od zdavnaj bisere. Školjke, ki imajo krane bisere. Ozemlju, kjer uspevajo biserne školjke visoko gori na severi, obsega nad 80 rek. Školjke so lovili tam gori že pred vojno, vendar pa so prekupei plačevali ljudem tako nizke cene za bisere, da niso imeli ribiči nič drugega dobička od lova kakor le golo življenje. Pred vojno je znašala vrednost na tem ozemlju nalovljenih biserv okoli 400.000 zlatih rubljev na leto. Sedaj nalove biserv le še za približno 40.000 rubljev.

ševnost je naravnana le v sport, v rekorderstvo, v senzacijo. Časa ni za družino, za zbranost, za Boga, za skupnost, za duhovno kulturo.

Tako torej nekdanj in podobno tudi danes! Sklep je le eden: Krščanstvo je prerodilo nekdanje poganke narode, krščanstvo jih more preroditi danes. Narodi so zdravljivi, — pa le po Kristusu, povdarja papež Pij XI.

Hudiča je ustrelil

Po vasi se je hitro razvedelo, da je stari Matija zopet dobil lov. Ljudje so stiskali glave in se smejali. Domislili so se namreč, da je dobri Matija pred leti lov že imel, toda nesrečen slučaj ga je primoral, da je obesil puško na vrata. Nekoč je na preži sladko zaspal Krepko glodanje v zelniku ga je zbudilo. Matija je planil; toda v naglici je pomeiril s palico namesto s puško. Bog ve, kako je prišlo vaščanem na ušesa, da je Matija s palico zajca streljal; naj bo kakorkoli, resnica je, da se Matija od onega dne ni upal na cesti pokazati s puško.

Od takrat pa do danes je minilo nekaj let in ljudje so že vse pozabili, si je mislil Matija in vzel lov. Sklenil je, da bo zabil rajši rod, ki mu dela v zelniku škodo.

Nekoga dne pod večer je vrgel puško iz rame in šel zajca čakati. Pozno v mrak je sedel ob svojem zelniku na robu gozdiča. Napenjal je oči in ušesa na vse strani ter čakal, dolgo čakal; toda dolgočasa ni hotelo biti. Kolikor bolj se je zgoščeval mrak, toliko nestrpnejši je postajal Matija.

»Nekaj časa bom še počakal, naj zajec pride ali ne,« se je odločil.

V grmovju nad njim je nekaj zašumelo kakor da je vetrič vzdignil suhega listja tal. »Ga že imam,« se je razveselil Matija in zapil oči proti grmovju. Ob grmu se je ne kaj genilo kakor senca. Dvignil je puško in pomeril. Nato je čakal, ker ni videl razločno. Ob grmovju je zopet zašumelo. Dvce strelcev je jeknilo po dobri. V trenutku je bil stari Matija na nogah, da bi pobral plen; — toda nekaj groznega, pošastnega ga je vrglo nazaj v travo. Naglo se je pobral in bežal, bežal proti vasi, da še nikoli v življenju tako.

Upchan in razglav je planil v hišo. Ljudje so v prvem hipu mislili, da je zblaznel in zmedeni bežali pred njim na vse strani. Matija se je ves izmučen vrgel na klop ob peči in z divjo grozo gledal po hiši. Vdihaval je hlastno in hropeče, na usta so mu silile pene. Spregovariti ni mogel, le čudna znamenja je dajal. Ljudje ga niso razumeli. Preplašeni so se gnetli v veži, celo sosede so že prihajale gledat, kaj se je zgodilo. Polagoma so doumeli, da ni bolan, ampak da se je nekaj strašnega zgodilo, toda kaj, niso vedeli.

Matija je počasi prihajal do sapa. Obraz mu je bil še vedno čudno spačen od preštanega strahu. Pretrgano je pripovedoval:

»Hu-hu-di-ča sem u-strelil!«

Menda ja ne,« so se zasmeli možakarji, ženske pa so se še bolj zavzele. Matija je nadaljeval:

»VLazu sem čakal zajca, ki mi je v zelje zahajal. Ravno domov sem se odprav-

ljal, kar se nekaj v grmovju premakne. Pomeril sem in pognal oba naboja. V tistem hipu pa so se nekaj visoko vzpelo kakor če bi se konj dvignil na zadnji nogi in strahotno zatulilo, da me je zazebljo v mozeg. Na večernem nebu sem jasno kakor opol-dne razložil glavo in dvoje rogov. Sam hudo-bec je bil, verjemite mi, prav razločno sem ga videl, glavo in rogoval!«

Možje so si belili glave, kaj bi moglo biti, ženske pa so radovedno čakale, kaj bodo možje dognali. Toda do jasnosti ni prišlo, zato so sklenili, da bodo šli jutraj pogledat, kaj da je.

Pred dnem je stopalo pet mož proti kraju hudičeve smrti, kakor je Matija neprestano zatrjeval. Dolge korake so merili. Ko so se približali Lazu, so obmolknili. Vsak je napeto čakal, kaj bo zagledal. Nekaterih se je že dotikal strah, toda pokazati ga ni hotel nihče.

Rosni in zasopli so prišli h grmovju. »Kri,« je vztrpetal Matija. Iskali so za krvjo. Kakih dvajset korakov od grma je ležal v travi — lep srnjak. Stari Matija je pljunil v roke in veselo naložil ustrljenega hudiča na rame...

Radio.

Radio program od 16.—23. aprila

Vsak delavnik: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Cas, plošče, borza — 13.00 Popoldanski koncert — 22.00 Časovna napoved in poročila. Četrtek, 16. aprila: 18.00 Indija in indijsko vprašanje — 18.30: Gimnastične vaje — 19.00 Srbohrvaščina — 19.30 Vremensoslovje — 20.00 Duševna vzgoja otroka — 20.30 Samospevi ge. Zlate Gjunjenac-Gavella — 21.30 Klavir, harmonij (Geri Svetel, Niko Stritof. — Petek, 17. aprila: 19.00 Avtorji in njihove pravice — 19.30 Francoščina — 20.00 Gospodinska ura — 20.30 Večer L. M. Šker-

4

ovjetska vlada upa, da se jo dalo ribištvo na biere še zelo dvigniti, kar so tudi državni blagajni prineslo nove dohodke.

Največji zaklad starega reka. Izkopavanja starin so prinesla na svetlo že mnoge zaklade, največje doslej znane zaklade starega reka pa je skrivala grobnica egiptovskega kralja faraona Tutenhama. Grobnico so odkrili pred osmimi leti. V grobnici so našli zlate kipe, slike iz slonove kosti in bisero, različne črte in z biseri okrašene omare in skrinjice, luči in posode, zlat voz z zlato konjsko opremo, kraljeve sandale, posteljo, stolice, in tisoče drugih dragocenih predmetov, ki kažejo, kako razkošno so živeli egiptovski kralji (pred 3500 leti). Celotna grobnica do danes še ni preiskana. Vsi doslej najdeni predmeti so celjeni že za desetine milijonov. Večina se jih nahaja v egiptovskem muzeju v Kairu.

V restavraciji. Natakari: Prikazovali smo vas že predvčeršnjim, gospod doktor, pa ste prišli šele danes. — To sem takoj poznal, ko ste mi prinesli petenke.

»Mati, zakaj nima Lojze očeta, da bi ga spravil na pravo pot? Zakaj se spet ne poročite?«

»Jaz — poročiti...?«

»Da, vi!«

Mina je nagloma izbruhnila:

»Jožeta bi vzeli — našega gospodarnika! On vas rad vidi, saj vendar veste! Imenitno zna gospodariti; družino voditi ne more, ker nima pravice za to. Če bi on smel govoriti, bi bil Lojze drugačen. In Tone jih ima tudi za ušesom, da vam povem! Tudi on je potreben očeta, sicer ne bo dobro kanil!«

Mati jo je pogledala.

»Mina, le kako moreš tako govoriti? Saj imaš šele dvajset let! Kako moreš vse razumeti?«

»Zato, ker sem grda,« je dejala, »grda dekleta pa več vedo ko lepa, ker imajo več časa za premišljanje.«

»Saj ti nisi grda!«

Mina je spet prišla za šivanje in mimogrede omenila:

»To pravite pa samo vi, ki ste moja mati, sicer noben človek na svetu ne. Pa to mi je vseeno. Fantje so potrebni trde roke, sicer ne bo nič iz njih.«

Mati je sklenila roke na mizi.

»Saj imaš prav, Mina. Pametna si za svoja leta, zato je moraš tudi razumeti, da moja roka ni več trda. Pravijo, da imam petdeset let, v resnici sem jih pa že sedemdeset. Za fantje je moja roka premehekha. Bogu bodi potoženo, da bo s fanti tako, kakor praviš.«

»Poročiti bi se morali,« se je hudovalo deklet, »z Jožetom, da jih bo imel v oblasti.«

Tedaj je pa mati prišla hčer za roko.

»Vidiš, Mina, jaz mislim, da se s teboj lahko pomenim ko z izkušeno žensko. Jože je dober; je čisti-

vreden mož. Ko so pred dvanaestimi leti umrli oče, smo bili v dolgovi in gospodarstvo je bilo zavoženo. Pa je prišel Jože. Zdaj imamo malo dolgovi in gospodarstvo je dobro.«

»Torej! Kakor pušelj je gospodarstvo in kakor pušelj bi bili lahko naši fantje.«

»Saj — a to ni, kar sem ti hotela reči. To vemo vsi: za vsak novce, ki ga plačamo Jožetu, nam jih pri-gospodari petdeset. A vidiš, žensko, ki se v drugič poroči, bi moralo biti sram.«

Dekle se je začudilo:

»Kako to? To je vendar dovoljeno in ni nečastno.«

»Je. A ženske so pač različne. Jaz sem imela svojega očeta rada, čeprav ni bil zmeraj tak, kakršen bi moral biti. In če bi se poročila s kom drugim, bi vendar zmeraj mislila nanj in bi me bilo v dno duše sram. Tudi pred vami — otroki.«

Mina je mater debelo pogledala.

»Sram?«

»Da — sram!«

Nenadoma je Mina razumela. Do las je zardela. Razumela je nežno čistost svoje matere. Videla je, da se v tem ženskem srcu razcveta lilija sredi venca ne-venov. In kar se ni na Boštjanovini še nikoli zgodilo, se je zgodilo zdaj: otrok je materi roko poljubil.

Kar je bilo potem, ko je mati odšla, ni bilo lepo. Na dvorišču je bil kreg. Gospodarnik Jože je držal kobilo za povodec in Lojze, krepak fant, ga je zmerjal. Mina je stopila na prag.

»Kaj pa je?« je rezko vprašala.

»Jaz sem šel le kobilo iskat. Ker jo potrebujemo,« je mirno odvrnil Jože.

Danes

ni nikakšna umetnost biti za mal denar elegantno oblečen, temveč je treba samo pisati na Trgovski dom Stermecki po novi, veliki, ilustrirani cenik in v njem najdete velikansko izbiro finih in modernih klobukov v ceni od 60 Din in krasnih športnih čepic od 20 Din naprej.

Trgovski dom Stermecki, Celje 19

Veliki, ilustrirani cenik
zastonj!

Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar.

janca: I. Uvodna beseda, II. Umetne pesni poje g. Mirko Jelačin, III. Klavirski koncert, igra L. M. Škerjanc, IV. Sentimentalni narodni napravi, poje Mirko Jelačin. — **Sobota, 18. aprila:** 18.00 Plankton, ribja hrana — 18.30 Plošče — 19.00 O Krasu — 19.30 Angleščina — 20.00 O krasnih vzpenjalnikih — 20.30 Samospevi ge. Stefanije Vuk s spremljevanjem violončela in klavirja — 21.30 Dvoboj na harmoniki (Kokalj-Magister) — 22.15 Radio ork. — **Nedelja, 19. aprila:** 9.00 Kmetijsko predavanje — 9.30 Prenos cerkvene glasbe — 10.00 Versko predavanje — 10.20 Nauk o serviranju — 11.00 Radio orkester — 12.00 Plošče — 13.30 Prenos koncerta kamniškega pevskega okrožja — 20.00 Operetne arije z orkestrom pojeta gđ. Anica Meze in Mirko Jelačin — 21.00 Radio orkester — 22.15 Hawaii-jazz. — **Ponedeljek, 20. aprila:** 17.30 Radio orkester — 18.30 Italijanska — 19.00 Poljičina — 19.30 Zdravstvena ura — 20.00 Nega avtomobila — 20.30 Večer: Radio ork. — **Torek, 21. aprila:** 19.00 Iz življenja predpotopnih živali — 19.30 Nemščina — 20.00 Sattnerjev večer: I. Uvodna beseda, II. Koncert pevskega zbora »Ljubljana«, III. Samospevi Drago Zagarja. — **Sreda, 22. aprila:** Opolndanski program odpade — 19.00 Ljudska medicina med koroškimi Slovenci — 19.30 Ruščina — 20.00 Samospevi gđ. Milene Verbič — 21.00 Valčkova ura Radio-orkestra.

Nove knjige

»Poglejmo v beneško Slovenijo!« Zbirka spominov na Beneško Slovenijo za mladino. Priredil Rudolf Wagner. Cena 20 Din. Izšla in založila Slomškova družba v Ljubljani. — Po knjigi »Gremo v Korotan« je izšla Slomškova družba tudi imenovano knjigo, ki nam slika lepote, jezika, običaje in življenje te lepe bratske zemlje. Vmes je polno pravilic in narodnih plemi beneških Slove-

cev. Knjiga je bogato ilustrirana. Knjiga, ki nas popelje med ta skoraj že pozabljeni del našega naroda, bo dobrodošla vsakemu, zlasti mladini. Dobi se v vseh knjigarnah.

»Pozdravljena Kraljica«. Šmarince. Znani šmarinčni pisatelj in govornik profesor dr. Josip Jerše je Slovencem tudi letos poklonil lepo zbirko šmarinčnih govorov in premišljevanj. Z njemu lastno temeljitostjo in zanimivostjo razlaga prelepo molitev: Pozdravljena Kraljica. Knjigo poživlja cela vrsta zanimivih zgledov. Toplo jo priporočamo. Naroka se v prodajalni KTD (Ničman) v Ljubljani.

»Kamnarjev Jurij«, spisal France Seljak. Založila Družba sv. Mohorja, 1931. Mohorjeve knjižnice 38. zvezek. Strani 228. Cena za ude vezana Din 33, broš. Din 21, za neude vez. 44 Din, broš. 28 Din. — To je povest povelja Primorske. V zadnjem desetletju je slovenska književnost dobila mnogo zares lepih črtic, novelic, pesmi, ki so bile vse poročene iz bolečine sinov kraške zemlje. Do konca bodo to nesmrtni priče, da državne meje ne ložijo src in duš. V Kamnarjevem Juriju pa je pisatelj Seljak podal najdaljšo povest, ki se godi po vojni na primorskih tleh. V to povest je združil

vse bolečine, ki jih je zadala Sloveštvu vojna. Res se gode na določenem kraju, v resnici pa je to dogodek in krajev mnogo, mnogo. V središču povesti je Kamnarjev Jurij, ki se vrne z vojne v domovino. Domovina ni več tista kot je bila — in vendar je domovina. Kamorkoli seže, povsod sene ob ruševine, njegova nevesta je poročena s drugim, denar gospodari in kvari, »zlati dež padra, izdajstvo se goji. «Ljudje ob najbridkejšem utihajo in si potegnajo klobuk na oči, skrivaj se zbira drugi beže v Ameriko, zopet drugi vztrajajo doma, nekateri se prodajajo. Na sredi življenja in zapletkov stoje med vojno opuščeni in nanovo oživljeni kraški kamnolomi. (V našem slovestvu jih ni še nihče tako živo opisal.) In so lepi prizori, ko romajo ribiči na čolnih v Barbano in je najlepša slovenska, Jurijeva mati, ki trpi in molči — pa ljubi svojo pest rodne grude. Vsak Slovenec bo v tej povesti gledal in občutil veliko bol naših bratov, in vsakemu bo stopilo pred obraz veliko vprašanje, nereseno, neodgovorjeno: Zakaj?

V vsako hišo Domoljubal!

Beli zobje: Chlorodont

prijetno osvežujoča zobna pasta s
poprvo meto
tuba Din 8.— in Din 12.—

**Brez reklame
ni kupčije!**

CENIK za MALE OGLASE

**Kdor oglašuje
napreduje!**

Brinje, fioc in slive za žganiekuhu
oddaja po ugodnih cenah IVAN JELACIN, I. ljubljana
Emonska cesta 2. — Zahtevajte ponudbo.

a) »Slovenčev« mali oglasi.

Vsaka beseda velja 50 par. Najmanjši oglaš
do 10 besed stane 5 Din. Zenitveni oglaš beseda
2 Din.

Inseratni davek se zaračuna posebej in znaša
za vsako objavo 50 par.

Naslovna vrsta (samo prva vrsta in oglaš) se
tiska z bolj vidnimi (mastnimi) črkami, vse ostalo
besedilo z navadnim drobnim tiskom. Objave, ki bi
zahtevale več naslovnih (krepkih) vrst, ne spadajo
v to vrsto oglaš.

Mali oglaš se sprejemajo vsak dan razen
sobot in praznikov do šestih popoldne.

Nekaj vzorcev za male oglaš:

Denar, posojilo,

kredit i. t. d., izposlušajte
sebi ali svojim prijateljem
najhitreje in pod najboljši
ugodnimi pogoji, če naro-
čite objavo v »Slovenču«.
Večkrat zadošča en sam
mali oglaš.

Kmetijo,

velika ali mala posestva
ali posamezne dele pro-
daste ali kupite pod naj-
ugodnejšimi pogoji z ogla-
ševanjem v »Slovenču«.
Večkrat zadošča en sam
mali oglaš.

Trgovino

ali kakršnokoli obrt daste
ali dobite v najem pod
celo ugodnimi pogoji le
v »Slovenču«.

Stanovanja,

sobe, trgovske in obrtne
lokalne ob vsaki priliki
najlažje oddaste v najem
ali najamete, če oglašujete
v »Slovenču«.

Pomočnika

za vsakovrstno obrt, va-
jenca ali katerekoli vrste
posla Vam najbolje pre-
skrbje mali oglaš v »Slo-
venčevem« Malem oglaš-
niku.

Šivalne in druge stroje

vsakovrstne obrtne izdel-
ke ter potrebščine za
hišo in dom vnovčite ali
nabavite po najugodnejši
ceni potem malih oglašev
v »Slovenču«.

V rubriko »Malih oglašev« sprejema »Slove-
nec« tudi razne obrtne in trgovske oglaš. To so
oglaš v širini enega stolpca (34 mm) z enim ali
več mastnimi (krepkimi) naslovi, dalje okvirjeni
oglaš in taki s ključji. Ti se računajo po ceniku
za večje oglaš: do obsega 15 vrstic po 2 Din,
od 15 vrstic pa po Din 250 za vsako petino
vrstico.

Te vrste oglašev opazujejo naslednji vzorci:

**Dobro
kupčijo**

dosežete

z oglaševanjem
v »Slovenču«

**Samo en
poizkus**

Vas prepriča

kako plodonosno je nalo-
žen denar, ki ga plačate
za oglaš

v »SLOVENCU«

Nad

35.000

slovenskih
družin

čita vsako nedeljo **Vas**
oglaš v »Slovenču«,
zato se oglaševanje v tem
dnevniku vselej bogato
izp'lača

Če kupiteš

Če prodajaš

oglašuj

v »Slovenču«

b) »Domoljubov« Mali oglašnik.

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja
za enkratni natis 5 Din ali povprečno po Din 1-50
beseda.

Redni »Domoljubovi« naročniki plačajo za
take oglašev samo polovico.

Krepko tiskani naslovi se zaračunajo po pro-
storu brez ozira na število besed.

V »Mali oglašnik« se sprejemajo v prvi vrsti
oglaš, s katerimi iščejo gospodarji ali obrtniki
poslov, pomočnikov ali vajencev ali pa ti slednji
službe in zaposlenja. Dalje spadajo tu sem vse
ponudbe kmetovalcev za nakup in prodajo poljskih
pridelkov in orodja, naznanila o nakupu in prodaji
posestev, zemljišč, strojev, orodja itd. ter razni
stanovanjski oglaš in podobno.

Običajna trgovska ali obrtniška reklama spa-
da v navadni oglašni del »Domoljuba«.

Tu sledi nekaj najnavadnejših vzorcev za »Do-
moljubov« male oglašev:

Hiapca, dekle, pastir-
ja itd., dobite
najhitreje in najzanes-
ljivo, ako ga iščete
potom malega oglašni-
ka v »Domoljubu«. Vaš
naslov se lahko natisne
v oglaš ali pa ga pove
uprava — če tako že-
lite — samo vpraševal-
cem ali ponudnikom.

Kmečko posestvo,

hišo, gozd, travnik, vi-
nograd ali njivo naj-
ugodnejše kupite ali
prodaste, če oglašate
v »Domoljubovem« ma-
lem oglašniku, ki ga
prebira več desetisoč
ljudi. Došle ponudbe
dopolnje uprava lista
na Vaš naslov, ako ga
ne želite objaviti v
oglaš.

Posojilo najamete ali
oddaste de-
nar na posodo zelo
ugodno s pomočjo ogla-
sa v »Domoljubu«. Va-
šega naslova uprava
ne pove vpraševalcem,
ako zahtevate samo
pismene ponudbe.

Valenca za vsakovrst-
no obrt dobi
obrtnik najbolj zanes-
ljivo, če jih išče v
»Domoljubu«.

Čebele A.-Ž. in druge
panje, kakor
tudi vse druge čeba-
larske potrebščine in
sploh vse poljedelsko
orodje, poljedelske in
obrtiške stroje kupite
ali prodaste najugod-
nejše potem »Domo-
ljuba«.

Splošne opombe.

Pristojbina za male oglašev se plačuje rečio
naprej. Oglaš, ki jih prejme uprava po pošti brez
istočasnega nakazila v denarju ali znakah —
razen onih stalnih dobro poznanih inserentov —
se objavi šele, ko dospe oglašna pristojbina. Obi-
čajno prejme oglaševalec poprej pojasnilo glede
cene in položnice za nakazilo zneska za enkratno
ali večkratno objavo.

Oglašna pristojbina se plačuje naprej po na-
kaznici, v pismu ali pa po položnici čekovnega
računa št. 10.349, ki je določen samo za plačevanje
oglašev.

Zadavne položnice se dobe pri upravi v Ljub-
ljani in v vseh njenih podružnicah.

Na male oglašev ne dajemo nikakega izrednega
popusta.

Ponudbe, ki dohajajo upravi na razne male
oglašev, shranjujemo najdalje mesec dni. Za shra-
njevanje in izročanje ponudb ter naslovov inseren-
tov pri upravi ali njenih podružnicah se ne plačuje
nikaka odškodnina, pač pa je treba plačati pošti-
nino za odgovore po pošti.

PREKLIC. Gaber Janec, mizarški pomočnik v
Podolnici št. 4, občina Horjul, preklicujem, kar sem
govoril proti Rožmanec Janecu, mizarškemu mojstru
na Vrhniki št. 57, glede hrane in oskrbe pri nje-
govi hiši kot neresnično. Zahvaljujem se mu, da ni
sednjsko postopal proti meni. — Horjul, 6. aprila
1931. Janec Gaber. s. r. 4304

Mali oglašnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za
enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo
samo polovico, ako kupijo o kmetijske po-
trebščine ali prodajo svoje pridelke ali
iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov
ali vajencev in narobe.

Posestvo na prodaj

v vinorodnem kraju,
solnčna lega, blizu ceste
1 ura od postaje, 1/2 ure
od farne cerkve, gospo-
darsko polje, 12 mer-
nikov posevka, sadni
vrtinč, ralehrastovega
gozda, v e doma, lahko
še dokupi voda blizu,
cena nizka. Več pove
g. Franc Sre ot, pošta
sv. Križ pri Litiji

2.500- dinarijev

za lužite najmanj me-
sečno, če obiskujete v
Vašem okolišu ljudi!
Tovarna Vega, Ljub-
ljana, poštni predal 307.
Priložite znamko za od-
govor!

Okrasite vrt 10 vrtnic
nizkih v
krasnih barvah Din 60
razpošlaja vrtnarstvo
Ivan Jemec, Maribor.

Čevlarskega valenca

Sprejme se na
sprejem takoj, hrana
in stanovanje v h št.
Karl Skerja, Martinja
vas p. Mokronog.

Gepeli

dobro ohranjen
se pro a. Ogla-
da se lahko pri A. Bi-
dovcu, Kokrica št. 27,
p. Kivanj.

Mizarškega valenca

kmetijskih staršev sprej-
mem takoj. Hrana in
stanovanje v hiši. —
Jožef Erjavec, mizar.
Srednje Gameljane 17,
p. št. Vid n. Ljubljano.

Dva psa

mešane voljeje
pasme dobra
čuvaja se ugodno pro-
dasta, odda se tudi en-
sam. Ravno tam je na-
prodaj dobro ohranjena
slamorenica pretzku-
šena na ročni in mo-
torni pogon. Cena podo-
govoru. Naslov v upravi
pod št. 3932.

Služba dobi

priden in
pošten 14
do 17 let star pastir,
ki ima veselje do li-
vine. Služba stalna. Na-
slov v upravi pod št.
3963.

Kovaškega valenca

sprejme takoj. Hrana
in stanovanje v hiši.
Malevž Kermelj sekr-
ni kovač, Log, Škofja
Loka.

Malo posestvo

Iz proste roke naprodaj,
na prijaznem solnčnem
kraju Lepa nova hiša s
4 sobami kuhinja, tlef,
sadni vrt, niiva 5 mor-
nikov posevke in del
gozda. 10 minut od far-
ne cerkve, pošte in trgo-
vine. Primerno za obrt-
nika ali upoko enca itd.
Poizve se pri županstvu
Moravče, p. Sv. Križ pri
Litiji.

Fanta 14 do 16 letnega
pridnega in po-
štenega, za poljska dela
in pašo sprejemem. —
Naslov v upravi Domo-
ljuba pod št. 4111.

Ugodno kupite

na Sp. Lipnici 3/4 ure od
Radovljice, lepo pose-
stvo, sestojee iz hiše,
gospodar, poslopja, 12
oravov gozda, nadalje
neka njiv in travnikov.
Poljskila daje Ivana
Zupan, Ljubno 45 p.
Podnart, Ger njsko.

Zrakoplov »Groß Zeppelin« je poletel
te dni s 24 potniki v Egipt. Vračal se je
preko Dalmacije in Hercegovine domov.

Z našo znamko

mošljivo esenco „Mostin“

ni lahko vsakdo z malimi stroški pripravil izvrstno
očiščevalo in zdravilo domačo pijačo. Cena 1 stekle
nici za 150 litrov Din 30.—, po pošti Din 35.—.
Dobi se samo v d. orgeriji A. Kana glavna Ljub-
ljana in drogeriji Wolfram nasl. M. Kana, Mar-
ibor, Gosposka 27.

ZAHVALA. Podpisanemu Antonu Javorniku,
posredniku, Sp. Brezovo, p. Višnja gora, je požar
23. marca uničil gospodarsko poslopje. Zavarovan
som bil pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani, ka-
tera mi je vso zavarovano vso toliko izplačala. Za-
hvaljujem se omenjenemu zavodu in ga priporo-
čam, da se vsakdo pri njem zavaruje. — Anton
Javornik, posestnik, Sp. Brezovo, p. Višnja gora.

Berite!**Traverze****Trboveljski cement****Mreže za ograje**

štukaturno trsje, krovno lepenko, brane, pluge, črpalke za vodo in gnojnice, poljedelske stroje, raztresilja, kuhinjsko posodo in sploh vso železnino nudi po nizkih cenah

Fr. Stupica

železnina

LJUBLJANA = GOSPOSVETSKA CESTA ŠT. 1

Ako Vas muči

protin in trganje, otrplost in krči v žilah, zbadanje in bolečine v udih, rabi te popolnoma neškodljivo, že davno preizkušeno sredstvo

Rheusanal

Dobiva se v vseh lekarnah in pri edinem proizvajalcu

Apol. ARKO, Zagreb, Illica 12**Srečna roka**

najde vedno najprimernejše tudi pri negi zdravja. Imamo ljudi, ki se jim posreči, da ostanejo zdravi celo življenje. Mnogo ljudi rabi že nad 34 let Fellerjev pristni lepo dišeči »Eksafluid« da se obvarujejo proti mnogim obolenjem in znajo z njim koristiti tudi drugim ljudem pri revmatičnih, protinskih, nervoznostnih bolečinah, pri bolečinah v hrbtu in križu, trganju, bodljajih, glavni in zobobolu, slabih mišicah in pri drugih boleznih olajšati bolečine in odvrniti bolezn.

Sterite enako, pomagalo bo tudi Vam.

To notranje in zunanje slovitostno sredstvo in kosmetikum dobite v lekarnah in zadevnih trgovinah v poskusnih steklenicah po 6 Din, dvojitih steklenicah po 9 Din ali velikih steklenicah po 26 Din. Po poti 1 zavoje s 9 poskusnimi, ali 6 dvojitimi ali 2 velikimi steklenicami 62 Din, več takih zavojev mnogo ceneje. Po poti se naroča pri

EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA
Elsatrg 16. — Savska banovina.

Prometni zavod za premog**d. d. Ljubljana**

prodaja po najugodnejših cenah
in samo na debelo

Premog. domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe

Kovaški premog vseh vrst

Koks. livarniški, plavžarski in plinski

Brikele.

Prometni zavod za premog d. d.
v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 15, I. nadst.

RAZPIS. Ker je občinski tajnik v Ribnem odpovedal službo radi bolezni, razpisuje podpisano županstvo mesto občinskega tajnika v Ribnem. Pravilno kolekovane prošnje naj se vlagajo pri županstvu do 1. maja 1931. V prošnji naj se navede tudi zahtevana mesečna plača, oziroma kaki drugi pogoji. Prošilec mora dokazati tudi večletno prakso. — Županstvo Ribno pri Bledu, dne 10. aprila 1931. Zupan: Val. Kumerdej, l. r. 4103

Oglejte si!**pri »Česniku« v Ljubljani**

Lingarjeva — Stritarjeva ulica

Novosti za pomladne in letne obleke, kostume in površnike. Jugoslovska perilna svila »Dagmar« in »Emona« Za moške modni kamgarn, ševit za športne obleke od Din 60 naprej.

Znano!

Najlepše novosti svilnatih in volnenih šerp in rut

Poslenost mojega podjetja je znana!

„Bogoljuba“**morda še nimate v Vaši hiši!**

Naročite takoj ta najboljši slovenski nabožni mesečnik. Uprava Vam še lahko postreže z vsemi letošnjimi številkami in krasno barvno sliko Matere božje. Za naročbo zadošča dopisnica na upravo

„Bogoljuba“ v Ljubljani

Stane na leto samo 20.— dinarjev.

Janez je kupil star in obrabljen avtomobil, s katerim pa je baharil, da je že vsem sosedom presedalo.

Tone je imel opravlja v mestu, zato se je peš napotil proti postaji. Na ovinku ga Janez dohiti s svojim motovilom. »Halo, Tone, prisedi, jaz vozim tudi na postajo.«

»Ne, hvala,« je odvrnil Tone hudo mušno, »meni se mudi na vlak.«

Suhe smrkice - mavrahe

kupujemo po najvišji ceni

SEVER & KOMP., LJUBLJANA

Gospodsvetska cesta št. 5.

»Ali imajo tvoji uslužbeni štirinajst dni dopusta?« je vprašal trgovec svojega tovariša, ko sta sedela za mizo.

»Hm, moji imajo celo mesec dni dopusta,« je odvrnil ta.

»Kako to, mesec dni?« se je začudil trgovec.

»I no, 14 dni, kadar imajo oni dopust, in 14 dni, kadar ga imam jaz.«

Kmetje, oklenite se Kmet. zveze!

Gasilno društvo je namenilo prirediti dramatično predstavo. V ta namen so poslali gasilca, da je šel od hiše do hiše ter vstopnice vnaprej prodajal. Prišel je tudi do nekega skopuškega trgovca, ki ni maral slišati o tem ter končno hotel gasilca odgnati z izjavo, da ne more priti, pač pa bo v duhu prisostvoval prireditvi. Fant pa je bil brihten in hitro porabil priliko: »Kje pa želi vaš duh sedeti? Imam sedeža po 10, 8 in 6 dinarjev.«

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

Brzojavni naslov:
GOSPOBANKA

D. D. V LJUBLJANI (Miklošičeva cesta 10)

Telefon št. 2057, 2470, 2979

Vloge nad Din 500.000.000

PODRUŽNICE: Bled, Novi Sad, Kranj, Sibenik, Maribor, Kočevje, Celje, Sember, Djakovo, Split.

Kapital in rezer. nad Din 16.000.000**Izvršuje vse bančne posle najkulantnije****Poslovne zveze s prvovrstnimi zavodi na vseh tržiščih v tu- in inozemstvu**